

Olcsva
Község Önkormányzatának

Települési Esélyegyenlőségi Programja

2018-2023

Készítette: Olcsva Község Önkormányzata

Tartalomjegyzék

Bevezetés

1. Jogszabályi háttér bemutatása

- 1.1. A Program jogszabályi háttere
- 1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása
- 1.3. Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő etikai elvek, fenntartói tevékenységek, felelőségek

2. Település és stratégiai környezet bemutatása

- 2.1. A település bemutatása
  - 2.1.1. Olcsva elérhetősége, épített környezete, természeti adottságai, nevezetességei, jelene
  - 2.1.2. Gazdaság
  - 2.1.3. Demográfia
- 2.2. Értékeink, küldetéseink
- 2.3. Célok
- 2.4. Stratégiai környezet

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

- 3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet
- 3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció
- 3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások
- 3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció
- 3.5. Telepek, szegregátumok helyzete
- 3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés
- 3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása
- 3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal
- 3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

4. A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége, gyerekszegénység

- 4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)
- 4.2. Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége
- 4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése
- 4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége
- 4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

5. A Nők helyzete esélyegyenlősége

- 5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége
- 5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

- 5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe
- 5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak
- 5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyától, családok átmeneti otthona)
- 5.6 A nők szerepe a helyi közéletben
- 5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések
- 5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

- 6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)
- 6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete
- 6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés
- 6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen
- 6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

- 7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái
- 7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei
- 7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés
- 7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

- A helyzetelemzés megállapításainak összegzése
- A beavatkozások megvalósítói
- Jövőképünk

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. Megvalósulás

- 3.1 Megvalósítás előkészítése
- 3.2 Megvalósítás folyamata
- 3.3 Monitoring és visszacsatolás
- 3.4 Nyilvánosság
- 3.5 Kötelezettségek és felelősség
- 3.6 Érvényesülés, módosítás

4. Elfogadás módja és dátum

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az Európai Bizottság 2004 májusában tette közzé az „Esélyegyenlőség és diszkriminációmentesség a kibővített Európai Unióban” című Zöld Könyvet, amelyben konzultációra hívta az érintett szervezeteket, szereplőket. Ezek a konzultációk megerősítették azt az álláspontot, mely szerint kiemelkedően fontos mind az esélyegyenlőség, mind a diszkrimináció elleni küzdelem terén megvalósuló közösségi akciók kezdeményezése, beleértve az Európai Unió antidiszkriminációs jogalkotása hatásának maximalizálását.

A diszkrimináció elleni fellépéssel és az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket a mindenki számára irányadó Esélyegyenlőségi Keretstratégia foglalta magába. Ennek nyomdokaiba lépett a 2007-től 2013-ig terjedő időszakra vonatkozó egységes szerkezetbe foglalt, egy közösségi akcióprogramként megfogalmazott PROGRESS közösségi program.

A közösségi jog e témakörre vonatkozó teljes harmonizációját hazánkban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: törvény) valósította meg. A törvény kimondja, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség és deklarált célja, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára. Lehetővé teszi a közérdekű igényérvényesítést, a jogsérelem esetén a bizonyítási teher megfordulását, és 2005. évtől kezdődően speciális, az egyenlő bánásmód megsértése esetén eljáró hatóság felállítását rendelte el (Egyenlő Bánásmód Hatóság). A törvény 31. §-a értelmében Olcsva Község Önkormányzata az alábbiakban dolgozza ki Települési Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: Program):

A Program célja, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, mely az állam, az önkormányzatok és ezek intézményei, a civil szervezetek és magánszemélyek feladata.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra - függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékkal élő, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. A Programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Olcsva Község Önkormányzatának célja, hogy Olcsva olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok: **a nők, a**

gyermek, a romák, az idősek, a mélyszegénységben élők és a fogyatékkal élők helyzetére.

A Program egyes, hátrányos helyzetű csoportok feltárását, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, így különösen:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzése, megszüntetése;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő eséllyel történő hozzáférés biztosítása;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése, foglalkoztatási esélyeik javítása;
- a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése;
- a döntéshozatalban, illetve a közügyek irányításában a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése érdekében.

A Program a vonatkozó jogszabályi előírásokra, és az Európai Unió ajánlásaira tekintettel készült.

Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés célja az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze Olesva Község problémáit, lehetőségeit. Az elemzés öt területre koncentrál: lakhatás, foglalkoztatás, egészségügy, oktatás, szociális- és közszolgáltatások.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program jogszabályi háttere

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeleti,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mőtv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikához: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az Ekbtv. 31 §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás-képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Mindezek megvalósulását támogatnia kell a helyi önkormányzat által hozott döntéseknek. Olesva Községi Önkormányzat képviselő-testülete e témát is érintő, törvényi előírások betartása mellett megalkotott helyi rendeleteinek, melyek a lakosság alapvető létfeltételeit, a település működését, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják.

Olesva Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 7/2013.(IX.13.) Ök. rendeletével a Szervezeti és Működési Szabályzatában az önkormányzat által ellátott feladat- és hatásköröket meghatározta.

A képviselő-testület az alábbi rendeleteiben hozott döntést a rászorulókat támogatásával kapcsolatosan:

Az egyes szociális ellátások helyi szabályairól szóló 2/2015. (II. 27.) Ök. rendelet., Célja: a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében - kiemelten az időskorú lakosságra, a gyermeket nevelő családokra, ezen belül is a nagycsaládokra -- meghatározza Olesva Község Önkormányzata teherbíró képességére figyelemmel a szociálisan rászorultak részére nyújtandó, illetve

nyújtható, pénzbeli és természetbeni ellátások formáit, az ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint igénybevételek rendjét és garanciáit.

A képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontokból rászorult családok életminőségén kíván javítani, ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárható annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról tudjanak gondoskodni, mivel az önkormányzatok mellett az egyének, a családok és a helyi közösség aktivitása is nélkülözhetetlen feltétel a szociális biztonság megteremtése szempontjából.

A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatás szabályairól szóló 7/2016. (XII. 11.) Ök. számú önkormányzati rendelet biztosít kedvezményt a 65 év feletti, egyszemélyes háztartásban élők számára a díj megfizetéséhez.

Célja: Az egyedül élő idős emberek részére fizetési kedvezmény biztosítása, hiszen köztudott, hogy az egyszemélyes háztartásokban nem termelődik annyi hulladék, mint a családosoknál.

1.3. Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő etikai elvek

- **Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve:** a közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését. A megkülönböztetés tilalma vonatkozik a lakosok bármilyen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára.
- **Az emberi méltóság tiszteletben tartása:** Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják.
- **Szolidaritás:** A társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a város minden közösségének és polgárának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A rászoruló embernek megfelelő hozzáférést kell biztosítani az erőforrásokhoz, szolgáltatásokhoz abból a célból, hogy ő maga is el tudja végezni feladatait, meg tudja birkózni a nehézségekkel.
- **Méltányosság és rugalmas ellátás:** A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget. Olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedéseket kell kidolgozni, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

Az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek

- az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
  - a.) a Program megvalósításának koordinálása,
  - b.) a Program végrehajtásának nyomon követése,
  - c.) az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;
- a Program nyilvánosságának biztosítása;
- a Program megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása;

- esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése, értékelése, folyamatos korrekciója;
- fejlesztési célok időrendi prioritásának kialakítása, a mérhetőséget lehetővé tevő indikátorok meghatározása;
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározása;
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
- a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításról.

A Program a 2011. évi népszámlálási adatok alapján készült, felhasználva a TEIR későbbi adatsorait.

2. Település és stratégiai környezet bemutatása

2.1. A település bemutatása

Olcsva Község Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy csendes kistelepülése. A község Vásárosnamény déli szomszédja a Kraszna folyó két partján a Szatmári-síkság részeként terül el. A 41-es főút mintegy 4–5 km-re van a településtől. A megyeszékhelytől közúton 60km-re fekszik. A település földrajzi fekvése kedvező. Természeti adottságai kellemesek.

2.1.1. Olcsva történelme, épített környezete, természeti adottságai, nevezetességei, jelene

A Kaplony nemzetség alapította. Neve szláv eredetű - Olbsa. Jelentése: égerfa.

Ha Olcsva keletkezésére gondolunk, akkor nem évszázadokban, hanem évezredekben kell ezt megtennünk. A település határa fölmért - de föltáratlan - bronzkori földvárát és temetőt rejteget, bizonyítva, hogy a vidék ősidőktől lakott terület. A települést a honfoglalás előtt szláv népek lakták. A honfoglalás után e népek úgy tűntek el, hogy a falu nevén kívül nyomukat sem lehet találni. A település elnevezése az égerfa szláv kifejezéséből (Olbsa) alakult ki.

Olcsva földrajzi fekvése, kitűnő természeti adottságai vonzóvá tették, mint szálláshelyet. Feltehetően már az Avarok is lakták, s honfoglaló őseink vélhetően már az elsők között vették birtokukba.

A falu első okleveles említése 1312. február 16-án kelt Anjou-kori oklevélben található, mely szerint a falu Zunga Péter és a Kaplonyiak (Károlyiak) birtokába került.

1408-ban a Károlyi család hajó malmot épített a Szamoson.

1472-ben Vetési István a falu ura 1513-ban visszakerült a Károlyiak birtokába.

A török háborúk alatt, a három részre szakadt ország testvérháborúi Olcsvát sem kímélték. 1561-ben Ferdinánd király hadai megostromolják és elfoglalják az olcsvai erődített kastélyt. 1563-ban azonban a Károlyiak újra a falu élére kerülnek.

1618-ban a Károlyi család visszatér a katolikus hitre. A Károlyiak vallási törelmét bizonyítja az, hogy nem követelték meg jobbágyaiktól református hitük elhagyását. Így maradt meg Olcsva teljesen reformátusnak.

1659-ben I. Leopold király Károlyi Lászlónak az olcsvai birtokán, a Kraszna folyón épített hidját vámjoggal ruházta fel.

Az olcsvai kastélyban született 1669-ben gróf Károlyi Sándor, II. Rákóczi Ferenc későbbi tábornoka.

1699-ben a Károlyiak az Olcsvai Kastélyt újjá építették. Több épületből álló emeletes kastély lett. (Palota, úrház, úrasszony háza, leányasszonyok, kisasszonyok háza, kápolna, katonaház,

konyha, pince, élésház, csürös kert, istálló). 1703-ban felégették, de gróf Károlyi Sándor 1708-09-ben újjáépítette. Ez a kastély lett a Károlyiak állandó lakhelye 1699-1714 között.

A Rákóczi szabadságharc alatt a falu férfi lakosságának nagy része Károlyi ezredeiben szolgált vitézül és becsülettel, egészen a Nagymajtényi Fegyverletételig. (Ennek emlékére állított a falu szobrot 1999-ben.)

1711-ben februárjában II. Rákóczi Ferenc látogatást tesz az olcsvai kastélyban. Itt írja meg József császárnak küldendő levelét (békaajánlatát), a Vajai Kastélyban Pálffy Jánossal történt megállapodás alapján, amennyiben ezt az ajánlatot József császár elfogadta volna, úgy most nem Szatmári-, hanem Olcsvai békéről beszélhetnénk.

Egy 1755-ből való leírás szerint a Kraszna folyó ketté osztja a falut, „azon híd vagyon, által szintén a kastélynak, egyik ága be a kastélyba, a másik, az kinek merre vagyon útja, mehet rajta”.

A Szabadságharc bukásával az Olcsvai Kastély elvesztette országos jelentőségét. A Károlyi Család Nagykárolyba költözött. Majd az épület együttest 1777-1791 között lebontották. Olcsvai birtokaikat a falu gazdái vásárolták meg. Így Olcsván már nemzedékekkel ezelőtt kialakult egy önálló gazda réteg.

A rendszerváltástól napjainkig Huszti József polgármester vezetése alatt fejlődik, szépül településünk.

Nevezetessége:

A község régi református temploma középkori (egy adatok szerint Mátyás király korabeli) egyhajós, torony nélküli épület volt, alacsonyabb szentéllyel és a nyugati homlokzata előtt fatoronnyal. 1922-ben még állt a 18 m hosszú és 19 m széles, támpillér nélküli, boltíves szentélyű templom. A négy fiatornyos fatorony 1770-ben épült, hasonlított a gemzseihez, de annál karcsúbb volt. 1928–1931 között sajnos a templom a fatoronnyal együtt nyomtalanul elpusztult. A helyébe épült nagyméretű neogótikus, termésköből, tégladiszítéssel készült református templomot 1929-ben emelték.

Olesva jelenc:

Olesva település a rendszerváltástól kezdve folyamatosan fejlődik (gáz, - szennyvíz beruházás, közvilágítás korszerűsítése, ravatalozó építés, folyamatos karbantartások felújítások történtek meg).

Utcái rendezettek, portái gondozottak, minden utca aszfaltozott.

A közterek rendezettek, virágosak.

A lakosok számára biztosított a kábeltelevízió és a szélessávú internet hozzáférés két szolgáltatótól is.

A kommunális hulladékszállítás évek óta megoldott, a szelektív hulladékgyűjtésére is lehetőség nyílt.

A lakosság egy része elsősorban a településhez közel fekvő városban lévő gyárban, vállalkozásokban dolgozik.

Vasút hálózat a településen nincs, a közlekedés autóbusszal, személygépkocsival biztosított.

A faluban két kisebb vegyesbolt nyújt vásárlási lehetőséget (elsősorban élelmiszer a lakosok számára, azonban a kedvezőbb árfékvés miatt gyakran vásárolnak az emberek Vásárosnaményban a nagyobb üzletláncok áruházaiában).

Kikapcsolódási lehetőséget nyújt még a településen működő két presszó, ahol internet hozzáférési lehetőség is biztosított. Továbbá a falut átszelő Holt-Kraszna ág, ahol horgászati lehetőség adott.

Könyvtár heti 2 alkalommal (délután 15-18 óráig) üzemel, ahol szintén biztosított az internet hozzáférés is. A könyvállomány folyamatosan bővül, heti és havi lapok is rendelkezésre állnak. A gyerekek részére kézműves foglalkozások, játszódélutánok is megszervezésre kerülnek, illetve sor került bábszínházi előadásokra is.

A településen egy postahivatal működik.

Olecsva zsáktelepülés a 41. főútvonaltól 6 km-re fekszik.

Gróf Károlyi Mihály emlékére szobrot is emeltek, amit fel is avattak

A képviselő testület 1995 évben kihirdetett rendeletében alkotta meg a település jelképeit a címert és a zászlót.

2006. január 1.-től a Vásárosnaménnyal körjegyzőséget alakított a község, mely jelenleg az új jogszabályi szabályozás alapján közös hivatalként működik tovább, mely a jogszabályi változásból fakadóan 2013.március 1. napjától közös hivatalként működik tovább.

A településen civilszervezetként az Olecsva Horgász Egyesület tevékenykedik. A falu közepén található Holt-Kraszna ág, ami halastóvá lett minősítve, ahol adott a horgászási lehetőség az azt kedvelők számára.

A település lakossága túlnyomórészt református vallású.

Az önkormányzat adatbázisa szerint 281 db különböző gépjármű van a lakosság tulajdonában. A településen 3 fő alakított ki falusi turizmus céljából lakóingatlant, melyet pályázati forrás útján újtott fel.

A településen élő kisgyermekek számára a templom mögötti területen játszótér kialakítására került sor 2015-ben.

Olecsva területe:	996 ha
Belterülete:	117 ha
Külterülete:	879 ha
Lakások száma:	260 db

Az önkormányzatnak jelenleg három nyertes pályázata van, amely a következőkre irányul:

- 1) EFOP-1.5.3-16 Humánszolgáltatások fejlesztése Vásárosnaményban és térségében
- 2) TO-3.1-15 Polgármesteri Hivatal épületének energetikai korszerűsítése Olecsván
- 3) VP6-7.2.1-7.4.1.2-16 külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléshez állapot javításához szükséges erő- és munkagépek beszerzése.

A beruházások előkészítő munkálatai elkészültek, megvalósításuk folyamatban.

2.1.2. Gazdaság

A térség természeti adottságaiból adódóan Olecsván jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, a kertgazdálkodás, a gyümölcstermesztés, jelen

van az állattenyésztés is. A földterület 95 %-a művelés alatt áll (Forrás: Helyi Önkormányzat). A község gyengébb minőségű földterületei pihentetett, illetve parlag területek.

Ipari tevékenység a településen nincs.

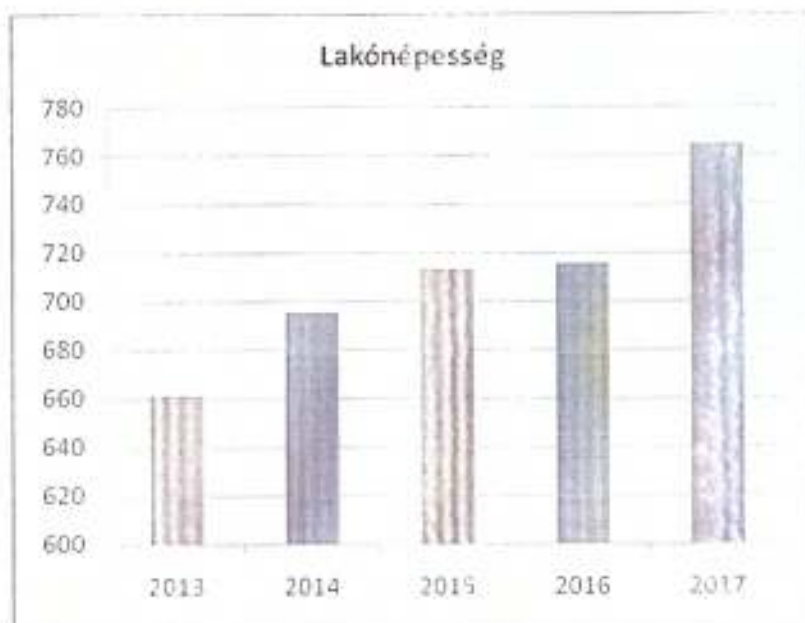
Az utóbbi néhány évet kismértékű gazdasági felemelkedés jellemzi, amely köszönhető a munkahelyek létesülésének (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Közigazgatási Hatósági Szolgálat II. hivatala , illetve Vásárosnaményban újból megnyílt a régi nevén „Faforgácslapgyár”, SWISS-KRONO KFT.), nőtt mezőgazdasági termékek kereslete, fizetések emelkedése, kereskedelmi forgalom növekedése.

2.1.3. Demográfia

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	661	
2014	695	105%
2015	713	103%
2016	715	100%
2017	764	106%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

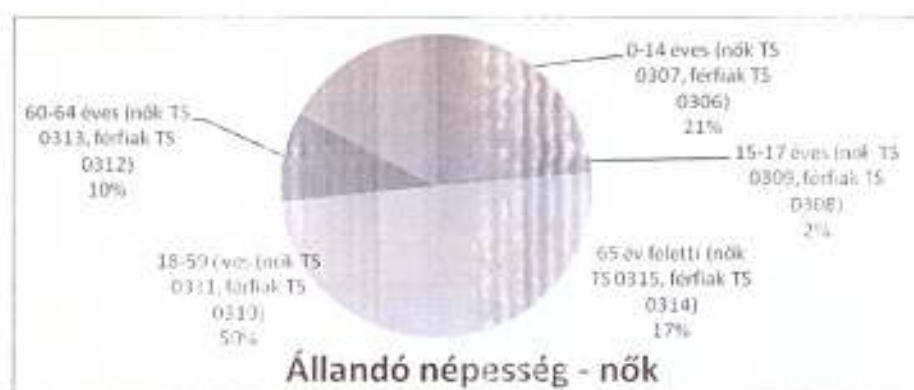
(Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszméi időpontjában jelen voltak-e.)

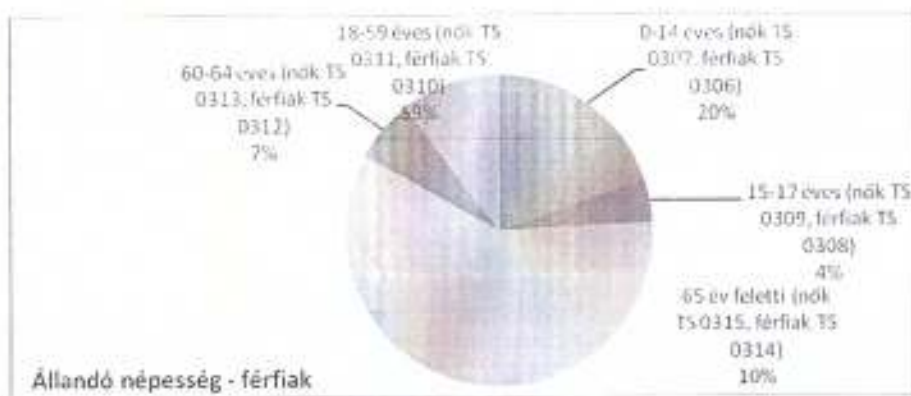
A településen 764 fő (2016. évi adatok alapján) lakónépességre vonatkozóan kell áttekintetni az esélyegyenlőség megvalósulását.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-s év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfia k	Össze n	Nők %	Férfia k %
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	364	396	764	47,89 %	52,11 %
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	-	-	47	5,66%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	77	78	155	10,13 %	10,26 %
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	9	18	27	1,18%	2,37%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	181	233	414	23,82 %	30,66 %
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	35	26	61	4,61%	3,42%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	62	41	103	8,16%	5,39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

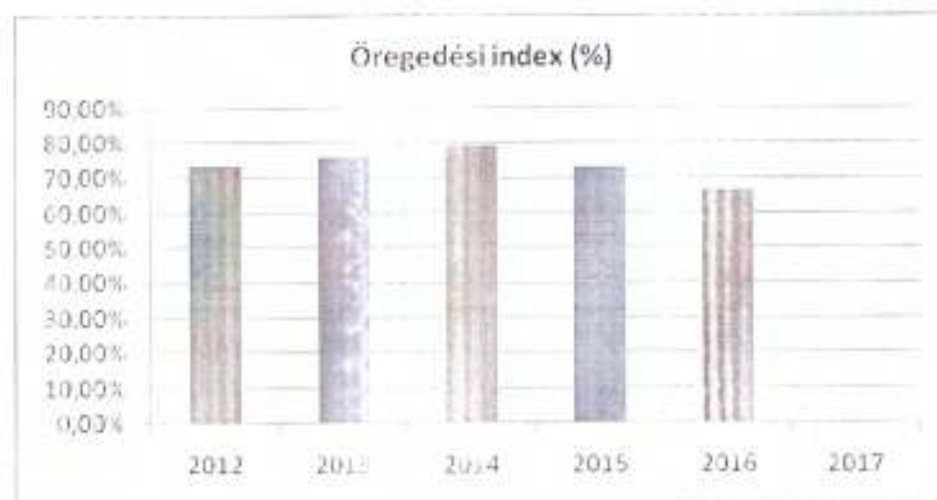
(Állandó népesség száma az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek száma, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk).)

A település állandó népesség számából kitűnik, hogy a nők és férfiak aránya korosztályokra tekintet nélkül majdnem fele-fele arányban van. Ami figyelemre méltó, hogy a 0-17 éves korosztályba tartozók száma 18 fővel több, mint a 60 év feletti korosztály létszáma.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2012	93	127	73,23%
2013	98	129	75,97%
2014	106	134	79,10%
2015	103	141	73,05%
2016	103	155	66,45%
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

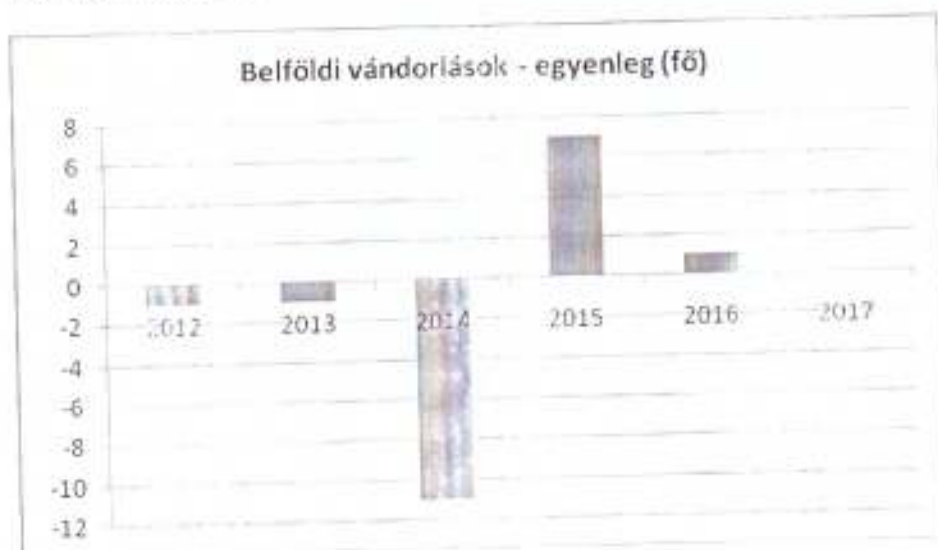
(Az öregedési index azt jelenti, hogy 100 fő 14 év alattiira mennyi 65 éven felüli fő jut.)

A település öregedési indexe mutatja, a település nem nagymértékben elöregedő. Az esélyegyenlőség szempontjából mégis azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az idősök fokozott ellátására, segítségére van és lesz szükség a jövőben.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	24	25	-1	-1,4
2013	14	15	-1	-1,4
2014	15	26	-11	-15,15
2015	27	20	7	9,41
2016	20	19	1	1,32
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlási mutató szerint a település vonzereje többnyire negatív előjelet mutat, tehát az elvándorlás a jellemző. Ez azért aggasztó, mert a falu minden szempontból élhető település, kivéve a helyben, illetve a közeli városban található munkahelyek számát. Továbbá az utazási nehézségek miatt nincsenek hátrányos helyzetben az itt élők, amennyiben a lakosság, főleg a fiatalok számára a munkához való hozzáférés megoldódna, a helyben maradás sem jelentene számukra gondot.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2012	11	8	3
2013	11	9	2
2014	16	9	7
2015	13	12	1
2016	14	7	7
2017	14	13	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás szintén pozitív előjelű, ami azt jelenti, hogy az élve születések száma az utóbbi években kicsivel, de több, mint az elhalálozások száma. Ez is annak a bizonyítéka, hogy a falu nem nagy mértékben elöregedő, de a gyerekek és fiatalok mellett egyre több esetben kell figyelni a főleg egyedül élő, magukra maradt idős emberekre.

2.2 Értékeink, küldetéseink

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett a település számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein.

Így: a

- tanulásban,
- a szociális és egészségügyi ellátásban,

- a munkához jutásban,
- a fizikai környezetben,
- a közszolgáltatások elérésében.

2.3 Célok

A helvi esélyegyenlőségi program átfogó célja

Olesva Község Önkormányzatának célja, hogy olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat, valamint a közszolgáltatások által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Olesva település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregáció mentességet
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A Helvi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Fontos, hogy minden állampolgár számára egyenlő esélyeket biztosítsunk a fő esélyegyenlőségi területek mindegyikén:

- a családbarát munkahelyi körülmények megteremtésében és erősítésében,
- a nemek közötti esélykülönbségek csökkentésében,
- akadálymentesítésben,
- a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javításában,
- a romák életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javításában,
- más hátrányos helyzetű csoportok munkapiaci és társadalmi esélyeinek javításában

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

Továbbá célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP II tartalmazza.

Fő célkitűzéseink:

- az esélyegyenlőség folyamatos érvényesítése a különböző önkormányzati határozatok meghozatalában, intézkedések megtételében,

- a hátrányos megkülönböztetés csökkentése, megszüntetése,
- a megkülönböztetéstől mentes gondolkodás erősítése,
- egyenlő bánásmód és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára:
  - időskorú személyek,
  - fogyatékkal élő emberek,
  - munkanélküli emberek,
  - munkába visszatérő személyek,
  - pályakezdő fiatalok,
  - nők és munkahelyen foglalkoztatott kisgyermekes szülők,
  - mélyszegénységben élők és roma származású emberek,
  - alacsony iskolai végzettségű személyek.
- Együttműködés és együttműködés összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében
  - a közoktatási,
  - a foglalkoztatási
  - a közművelődési,
  - a szociális,
  - az egészségügyi,
  - más közszolgáltatási területen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

2.4 Stratégiai környezet

2.4.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Olesva Község Helyi Építési Szabályzatának és Szabályozási Tervének megállapításáról szóló rendeletét 2006. évben alkotta meg a képviselő-testület. Az előírások hatálya kiterjed Olesva Község közigazgatási területére. A község közigazgatási területén területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani, elmozdítani, a rendeltetést megváltoztatni és ezekre hatósági engedélyt adni e rendelet rendelkezéseinek megfelelően lehet. A település településszerkezeti terve az Önkormányzat **20/2006. (V. 31.)** Ök. sz. határozatával történt elfogadásra.

Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is 2013. évtől átalakult. A korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. Ezzel együtt a feladatellátást szolgáló, eddig az önkormányzatoknak átengedett források nagyobb része, illetve egyéb feladatokhoz szorosan nem kötődő támogatások egy része is átirányításra került a központi költségvetésbe. Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, Földvilágítás stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását 2013-tól egy -

az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő – általános jellegű támogatás biztosítja.

2.4.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Olesva Község Önkormányzata az alábbi társulásoknak tagja:

- Vásárosnaményi Többcélu Kistérségi Társulás abból a célból jött létre, hogy a kistérség lakossága az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jusson hozzá, és az Önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél teljesebb, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást, közszolgáltatást és a településfejlesztést. (A Vásárosnaményi Kistérségi Társulás 2013. június 30. napjával átalakult.)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék Gazdálkodási Társulás abból a célból jött létre, hogy a társult önkormányzatok közigazgatási területén összehangolt fejlesztések, közös társulási programok, valamint regionális hulladékgazdálkodási rendszer alakuljon ki a térségbe, és elősegítsék a felhagyott korszerűtlen, vagy illegális hulladéklerakók felszámolását.
- Az óvodai nevelési feladatok közös ellátására Vásárosnamény Város, Jánd, Kisvarsány és Olesva Községek a 2011. július 27-én – 2011. július 27-i kezdő hatállyal – szerződést kötöttek a Vásárosnamény Város, valamint Jánd, Kisvarsány, Olesva Községek Óvoda Fenntartó Társulás Társulási Tanácsa (a továbbiakban: Társulás) létrehozásáról. A társulásból Jánd és Kisvarsány település 2018. augusztus 31. napjával kilépett, így 2018. szeptember 1. napjától a társulás neve: Vásárosnamény Város, valamint Olesva Község Óvoda Fenntartó Társulása.
- Felső-Tisza Völgye Vidékfejlesztő Egyesülettel kötött társulás.
- Társulási szinten működik a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, Család- és Gyermejjóléti Központ, Beregi Mesevarázs-birodalom Bölcsőde és a központi orvosi ügyelet.

Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások a kiegészítő állami támogatások igénybevételeire jogosulttá válnak, mely a társulások részére a közösen fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik.

2.4.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A II. Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését is a TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer - adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés segítette. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2017. évi adatok még nem voltak elérhetőek. Az első felülvizsgálat alkalmával lehetőség lesz ezeket javítani. Az etnikai hovatartozást is tartalmazó kérdések kitöltésénél az adathiány egyik oka, hogy jogszabályi felhatalmazás hiányában nem áll módjában az önkormányzatnak adatokat gyűjteni és tárolni.

A településen helyben működő önkormányzati intézmények nincsenek, iskola nem működik, az óvoda pedig csak tagintézményként, így a kapcsolattartás az intézményekkel nehéz. A településen egy civilszervezet működik, a program készítése során a szükséges adatok nem érkeztek. Egyéb adatok megszerzésében, feldolgozásában a program készítőjének egy fő közfoglalkoztatott állt rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget érthetjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjenek. Az országban közel négymillió ember él létminimum alatt, közel másfél millióan jövedelmi szegénységben, és kb. 1,2 millióan mélyszegénységben, más szóval nyomorban. Minden társadalom fokmérője, miképpen bánik a magára maradt emberekkel.

A településen az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szegény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élő személyek, családok jelen vannak. A munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szegény körülmények között élő emberek, családok további életszínvonal csökkenéséhez vezethet.

Településünkön a 2011-es népszámlálás során 120 fő vallotta magát romának, de mivel az adatszolgáltatás önkéntes, és nyilatkozat alapú volt, illetve azóta eltelt több év, így számuk vélhetően ettől eltérő.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Településünkre is jellemző az országos tendencia, hogy a korábban foglalkoztatottak tömegesen vonultak ki a munkaerőpiacról, ami a veszteséges ágazatok felszámolásának, a keleti piac összeomlásának, a termelés visszaesésének szükségszerű következménye volt. A munkanélküliség a 90-es években tartóssá vált. Az álláskereső száma településünkön is magas, számukat ez évben a nagyobb számú közfoglalkoztatás lehetősége csökkentette. Az álláskereső túlnyomó része szakképzetlen, olykor még általános iskola végzettséggel sem rendelkeznek. A lakosok szerény, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek, de előfordul néhány család ahol nagyon rosszak a körülmények. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek legfőbb oka a nagymértékű munkanélküliség. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait felélte, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az

idős szülőknek, éppen ellenkezőleg, a szülők segítik ki a fiatalokat. Szomorú, hogy jelenleg a nyugdíj tűnik a legbiztosabb bevételi forrásnak.

A megélhetőség, elhelyezkedés miatt az elmúlt 10 évben sok frissen végzett fiatal elhagyta a települést, vagy az országot, visszavándorlásuk nem várható.

A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat. Az viszont az idősebbek elmondásaiból kitűnik, hogy ők, ha szerény mértékben is, de takarékoskodnak, gondolván arra, hogy egy haláleset a gyerekeiket a tragédián túl, anyagi megterheléssel ne sújtsa. Véleményünk szerint a fiatal- közép korosztály jövedelmi, vagyoni helyzet szempontjából az idősebb korosztálytól jóval hátrányosabb helyzetben lehet, hiszen munkahely, állandó jövedelem hiány miatt megtakarítással nem rendelkeznek. (Bár erre vonatkozóan pontos adatok nem állnak rendelkezésre.) A váratlan élethelyzetből adódó kiadások finanszírozására anyagi lehetőségük nincs. A fiatalok körében a családalapítása is kitalódik, vagy inkább a kötetlen élettársi kapcsolatot hozzák létre.

A településen 260 db lakóingatlan található. A családok saját tulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetűtől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően részben karbantartottak. A lakások kb. 80 %-a összkomfortos (villany, víz, gáz, telefon, kábeltévé, internet). A színvonal tekintetében nincs nagy eltérés, egy-két, a helyi viszonyokhoz képest „gazdagabb” porta is van, de ezek sem a luxus kategóriába tartoznak. A lakóingatlanokhoz tartozó kertekben különböző mezőgazdasági termékek termesztésével foglalkoznak a tulajdonosok, melyeket túlnyomó részt saját fogyasztásra hasznosítanak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskeresőket támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15 §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

A helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során:

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatási politikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a munkanélküliségi rátát tekintve a Vásárosnaményi kistérségben a munkanélküliség még mindig magas. Ez Olesva Községben is nagy gondot jelent. A rendszerváltás után Vásárosnaményban és környékén megszűnt üzemekből, gyárakból egyre nagyobb számban kerültek ki becsületesen dolgozó fizikai, szellemi munkát végző személyek. Ezen személyek nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem tudtak a munka világába visszahelyezkedni, akiknek sikerült munkát találni azok elsősorban egy-két helyi, vagy vásárosnaményi vállalkozásoknál tudtak elhelyezkedni. A helyben történő rendszeres foglalkoztatottság a mai napig is alacsony, egyedül az önkormányzat, illetve a Vízügy által szervezett közfoglalkoztatás biztosít nagyobb számban munkahelyet. Sajnos a közfoglalkoztatásba bevont embereket rövidebb időszakra lehet alkalmazni. Vásárosnaményban 2013-ban induló Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Közigazgatási Hatósági Szolgálat II. hivatala biztosított a térségben 300 fő körében foglalkoztatottságot, a településről is több fiatal személynek sikerült elhelyezkednie. Vásárosnaményban újból megnyílt a régi nevén „Faforgácslapgyár”, SWISS-KRONO KFT. 30- 40 fő foglalkoztatását, megélhetését biztosítja a térségben. Egyéb nagyobb beruházásról, potenciális munkahely lehetőségéről tudomásunk nincs.

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket elemzi az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

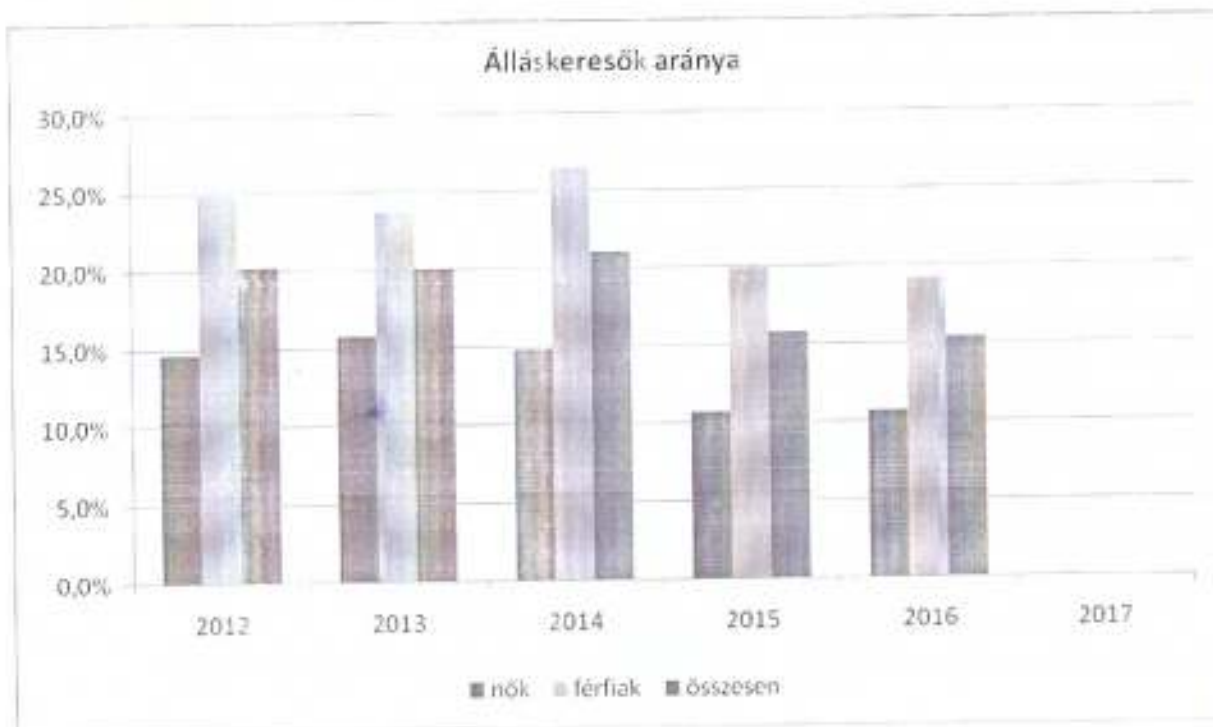
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
				Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	225	266	492	33	14,6%	63	24,8%	99	20,1%
2013	223	267	490	35	15,7%	63	23,6%	98	20,0%
2014	224	262	486	33	14,7%	69	26,3%	102	21,0%
2015	223	277	500	24	10,7%	55	19,9%	79	15,8%
2016	225	277	502	24	10,7%	53	19,1%	77	15,3%
2017	n.a.	n.a.	ÉRTÉK!	21	ÉRTÉK!	51	ÉRTÉK!	72	ÉRTÉK!

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Olcsván a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között. Az adatok tanúsága szerint az évek előrehaladásával a nők és férfiak körében is kismértékben csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A településen jelenleg nem tapasztalhatók olyan gazdasági folyamatok, amelyek az állástalanok számát csökkenthetnék, az önkormányzat a legfőbb foglalkoztató (közfoglalkoztatás), de csekély számban a Vízügy is, illetve néhány helyi mezőgazdasági vállalkozó szezonális munkára, napi bejelentéssel.

Az önkormányzat részt vesz a Kormány által meghirdetett Startmunka közfoglalkoztatási programban, ennek keretében egy területen indíthatott projektet a mezőgazdasági utak karbantartására, illetve rövid idejű közfoglalkoztatási programban is részt vesz.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		98	102	79,75	77	60,75
20 év alatti (TS 1002)	Fő	4	7	6	7	7
	%	3,6%	6,6%	7,5%	9,1%	10,7%
20-24 év (TS 1003)	Fő	17	19	14	16	15
	%	17,6%	18,6%	16,9%	20,8%	23,9%
25-29 év (TS 1004)	Fő	13	9	8	6	4
	%	12,8%	8,8%	9,4%	7,1%	5,8%
30-34 év (TS 1005)	Fő	4	5	5	5	6
	%	4,3%	4,7%	5,6%	6,2%	9,9%
35-39 év (TS 1006)	Fő	15	14	10	8	5
	%	15,3%	13,5%	12,2%	10,4%	8,2%

40-44 év (TS 1007)	Fő	13	14	9	10	6
	%	13,5%	13,7%	11,3%	12,7%	9,1%
45-49 év (TS 1008)	Fő	14	13	10	8	6
	%	13,8%	12,3%	12,5%	10,4%	10,3%
50-54 év (TS 1009)	Fő	8	9	7	6	4
	%	7,7%	8,3%	8,8%	8,1%	6,6%
55-59 év (TS 1010)	Fő	10	11	9	8	5
	%	9,9%	11,0%	11,6%	10,4%	7,4%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	2	3	3	4	5
	%	1,5%	2,5%	4,1%	4,9%	8,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

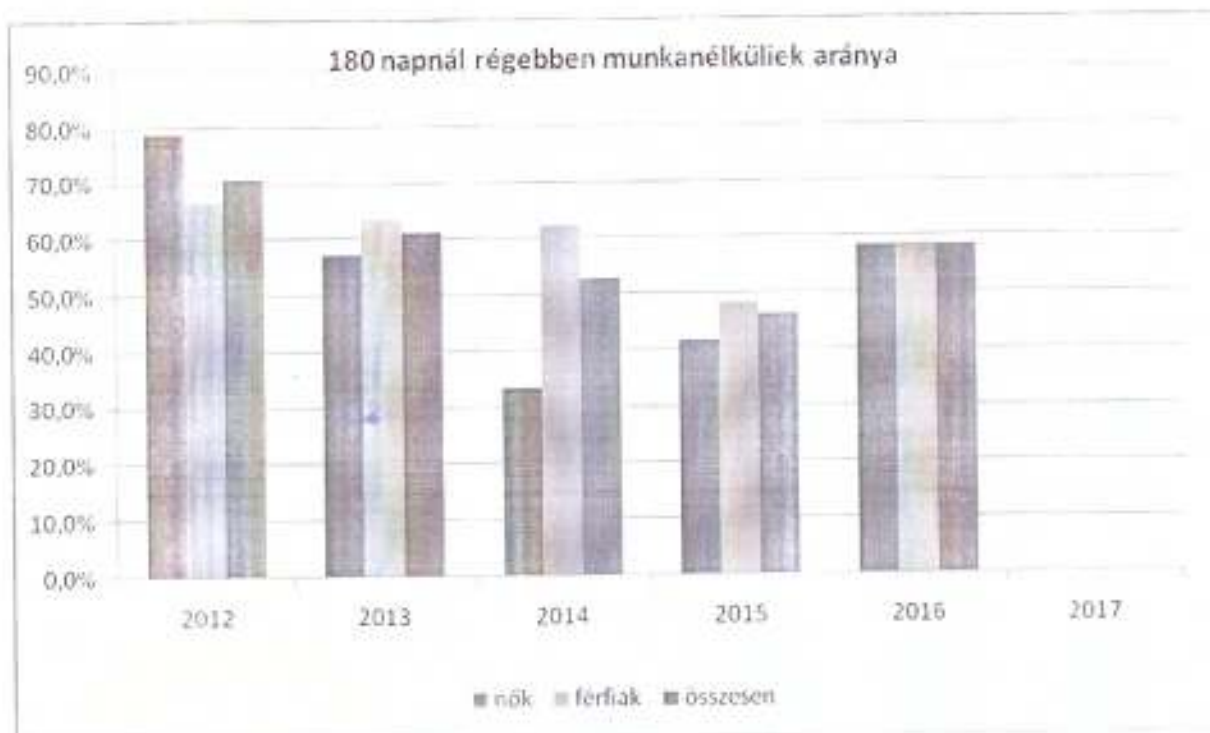

A regisztrált álláskeresők korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályok tekintetében miként változik a településen. Az 20-24 éves korosztály tekintetében kiugró volt a regisztrált álláskeresők száma 2017. évben. Ez több szempontból is hátrányos: a fiataloknak nincs lehetőségük munkatapasztalat megszerzésére, és családot sem tudnak felelősséggel alapítani. Az idősebb korosztály pedig, ha elveszti az állását, nehezebben talál újra munkát, és lelkiileg is megterheli őket.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2012	33	66	99	26	44	70	78,8%	66,7%	70,7%
2013	35	63	98	20	40	60	57,1%	63,5%	61,2%
2014	33	69	102	11	43	54	33,3%	62,3%	52,9%
2015	24	56	80	10	27	37	41,7%	48,2%	46,3%
2016	24	53	77	14	31	45	58,3%	58,5%	58,4%
2017	21	51	72	n.a.	n.a.	#ÉRTEKI	#ÉRTEKI	#ÉRTEKI	#ÉRTEKI

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

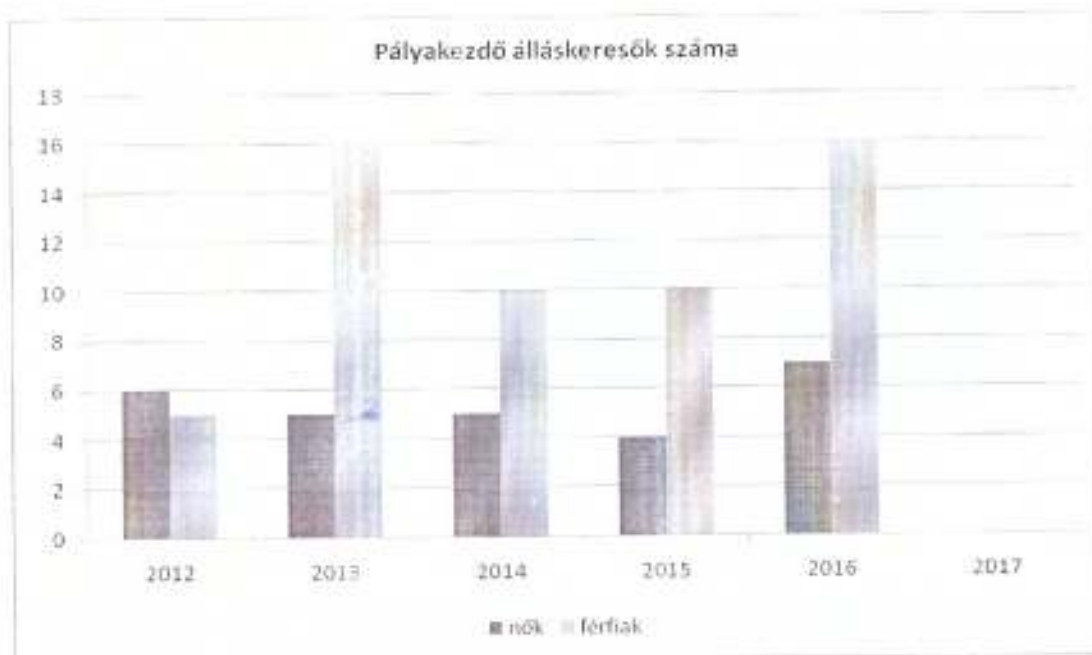
A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresői száma és a 18-29 éves népesség száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresői száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	46	61	107	6	13,0%	5	8,2%	11	10,3%
2013	43	62	105	5	11,6%	16	25,8%	21	20,0%
2014	28	59	87	5	17,9%	10	16,9%	15	17,2%
2015	22	40	62	4	18,2%	10	25,0%	14	22,6%
2016	28	50	78	7	25,0%	16	32,0%	23	
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEF, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. A pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen kilátástalan, mert helyben nincs munkahely. Amennyiben szerencsésük van, talán valamelyik Vásárosnaményban működő kisebb cégnél, vállalkozásoknál, adatfeldolgozó hivatal találnak munkát. Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni. A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti, de bizonyos élethelyzetekben előfordult már az is, hogy a munkavállaló túlképzetti volt az adott munkakörhöz és ezért nem talált munkát.

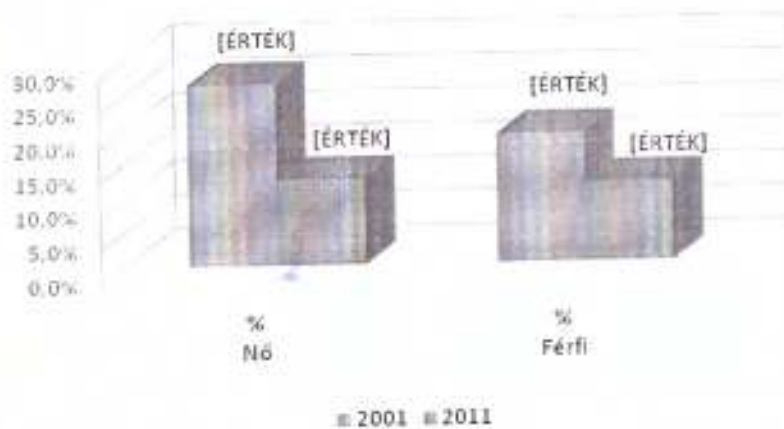
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	73,3%	81,1%	26,7%	18,9%
2011	87,3%	88,4%	12,7%	11,6%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

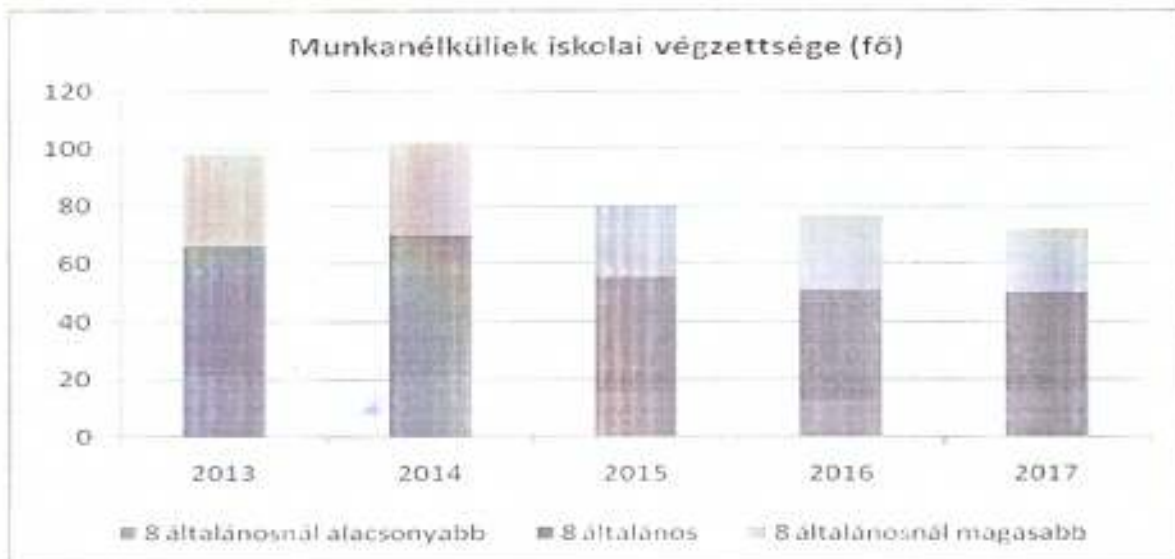

A 2001. évi népszámlálás adatait a 2011. évvel összevetve az látszik, hogy kismértékben csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya, de még mindig elég magas.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	98	22	21,9%	45	45,4%	32	32,7%
2014	102	21	20,8%	49	47,8%	32	31,4%
2015	80	16	19,7%	40	49,5%	25	30,7%
2016	77	13	16,6%	33	49,4%	26	34,1%
2017	72	16	22,6%	34	46,9%	22	30,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön viszonylag még mindig magas a munkanélküliek körében az alacsony iskolázottak aránya. Ennek oka feltehetően a korai családalapítás, gyermekvállalás, ebből kifolyólag munkatapasztalatot sem tudnak szerezni, a helyi közfoglalkoztatás ad munkavállalásra lehetőséget.

A településen az önkormányzat, illetve a helyi óvoda megfelelő iskolai végzettséghez köti az adott munkaköröket. Létszám tekintetében ezek kevés embert foglalkoztatnak.

A településen nincs általános iskolai felnőttképzés, erre igény sincs, és nem is indokolt (közelebbi városban lehetőség adott). Középfokú felnőttoktatásban és szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma nem ismert.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2012	11	7
2013	64	42
2014	55	40
2015	110	83
2016	37	25
2017	49	22

Forrás: Önkormányzat adatai

Az önkormányzat a lehetőségekhez képest igyekszik minél nagyobb számban foglalkoztatni a segélyben részesülőket. A vizsgált időszakot nézve látszik, hogy két-három év volt, amikor nagyobb számban vettek részt (a segélyezett, álláskereső) az önkormányzatnál közfoglalkoztatásban. Ennek fő oka az volt, hogy a foglalkoztatásukra irányuló pályázati lehetőség benyújtására volt lehetőség.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis-kereskedelmi üzletek száma	vendég-látóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparüzési adó (ft)	befizetett iparüzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2012	24	2	2	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2013	24	2	2	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2014	28	2	2	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2015	28	2	2	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2016	31	2	2	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2017	n.a.	2	2	n.a.	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	10 perc	6	15 perc	0	0	van	25 perc
Megyeszékhely	50 perc	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Főváros	3 óra	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Vásárosnamény közúton autóval 10 percre és busszal 15 percre fekszik a településtől, így ha munkalehetőség adódna a lakók számára, a városban a bejárás nem okozna gondot.

Autóbuszal történő közlekedés lehetőségét terem Vásárosnamény városból a megyeszékhelyre való eljutásban, de távolabbi ingázást nem tesz lehetővé. A vonat a pálya korszerűtlensége miatt olyan lassan közlekedik, hogy valójában nem jelent alternatívát az esetleg szóba jöhető álláslehetőségek eléréséhez. Ha pedig a munkáltató nem fizet útiköltség hozzájárulást, még kevesebb az esély egy – egy állás elnyerésére.

Az M3-as autópálya átadása lerövidítette az utazási időt, s megkönnyíti az ország távolabbi helyeire is az eljutást, illetve a munkahelyteremtés lehetőségének növekedésére is lehetőség nyílik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Nagyon sokan próbálják meg úgy elkerülni a munkanélküliséget, hogy amíg csak lehet iskolába járnak, szakmákat szereznek, de ezáltal sem kapnak a legtöbben igazi esélyt a közelben történő, hatékony munkavégzésre. Bár képző és átképző programok a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Foglalkoztatási

Osztálynál a település közelében elérhetőek, illetőleg a városban működő felnőttképzéssel foglalkozó gazdasági társaságok kínálat is jelen van, mindezek ellenére úgy látjuk, önmagukban nem képesek a képzéssel, átképzéssel jelentős munkanélküliségi problémát megoldani, ehhez munkahelyek teremtése is kellene a térségben. Szükséges a piacképes szakmák megszerzésére irányuló képzések szervezése, amelyet a munkaerőpiac generál a szükségletnek megfelelően.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezésére vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre az önkormányzatnál.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzatnak saját fenntartású intézménye nincs, ezért ilyen irányú adat nem áll rendelkezésre.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat által foglalkoztatottak tekintetében egyenlő esélyt kap valamennyi foglalkoztatott. A településen lévő más foglalkoztató esetében nem rendelkezünk adattal arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés ért volna valakit bármilyen vonatkozásban. Ez nem jelenti azonban azt, hogy országosan bármely foglalkoztató esetében nem fordult volna elő hátrányos megkülönböztetés. Köztudott, hogy nagyon sok esetben hátrányt jelent a túl magas iskolai végzettség, gyerekes anyuka, idősebb korban lévő munkavállaló.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoci.tv.) előírásait a Képviselő-testület a helyi rendeleteiben alkalmazza. A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet a következő ellátási formákat tartalmazza:

- a) települési támogatás
- aa) települési gyógyszer-támogatás
- ab) települési lakhatási támogatás
- b) rendkívüli települési támogatás
- c) köztemetés

A rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén adhatóak a támogatások.

A Szoc.tv-ben a járási hivatal hatáskörébe utalt támogatási formák segítik a nyugdíjas és aktív korúak megélhetését.

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	492	1	0,2%
2013	490	1	0,2%
2014	486	1	0,2%
2015	500	1	0,3%
2016	502	1	0,2%
2017	n.a.	1	#ÍRTÉKI

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek száma magasabb, mint az ellátottak száma, ami azt jelenti, hogy nem minden munkanélküli jár utána annak, hogy ellátásban részesüljön. Sok esetben fel kell hívni a figyelmüket, hogy jelentkezzenek a Foglalkoztatási Osztályon, hogy valamilyen ellátást kaphassanak, vagy legalább regisztrált munkanélküliek legyenek.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2013	98,00	3,00	3,1%
2014	101,50	2,50	2,5%
2015	79,75	2,50	3,1%
2016	71,75	4,75	6,6%
2017	72,00	3,25	4,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A helyzetelemzés során folyamatosan az a visszatérő jelenségként mutatkozik, hogy a településen élők körében magas az álláskeresők száma, azonban ha kimondottan a statisztikai adatot tekintjük csekély számú csökkentés tapasztalható. Ez főképp a szakképzetlenek és az aluliskolázottak körében jelentkezik.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	n.a.	0,00%	9,00	9,18%
2014	n.a.	0,00%	3,00	2,96%
2015	n.a.	0,00%	2,00	2,51%
2016	35,85	7,14%	5,00	6,97%
2017	36,25	#ZÉRÓOSZTÓ	n.a.	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az ellátáshoz való jogosultsági feltételek fentebb részletezve.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

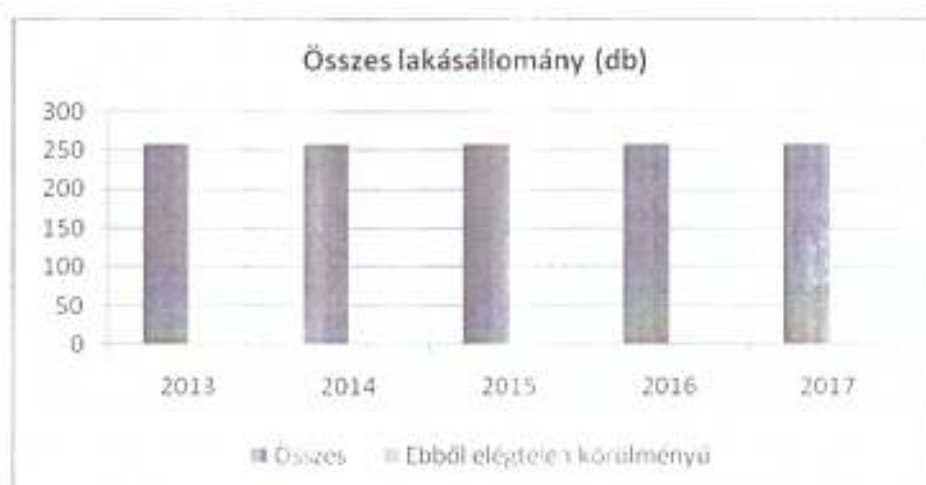
a)-b)-c) bérlakás-állomány, szociális lakhatás, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

Év	Lakásállomány (fő) (1) (4.01)	Előrelégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás-állomány (fő)	Előrelégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (fő)	Előrelégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (fő)	Előrelégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	257							
2014	257							
2015	257							
2016	257							
2017	257							

Forrás: Tájé. KSH (2016. 11. évi mérlegadatok)

Az olesvai lakosok saját tulajdonú családi házakban élnek. A 257 házból kb. 10 üresen áll. Az utóbbi években csökkent az üresen álló ingatlanok száma. A lakók kihálnak, az örökösök a házak csak kevés hányadát szeretnék megtartani, a többségük értékesíteni szeretné. Az utóbbi években megüresedett ingatlanok elkeltek, részben fiatal, fiatalabb korosztályba tartozók vásárolták meg az ingatlanokat. Az ingatlanok a közeli város ingatlanjaihoz viszonyítva nagyon jó árfekvésben vásárolhatók meg, mely vonzóvá teszi a vásárlást, valamint a kedvező

kamatozású hitelek, CSOK támogatás biztosítása nagy érdeklődést teremtett. Az aránylag olcsó ingatlan vásárlási lehetőség, valamint a jó közlekedési viszonyok további lehetőséget teremtenek arra, hogy itt telepedjenek le a fiatalok.

A településen veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs. Az önkormányzat tulajdonában mindössze két szolgálati lakás van.

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

d) elégtelen lakáskörülmények a településen

A településen veszélyeztetett lakhatási körülmények között élő családról, illetve hajléktalan személyről nincs tudomása az önkormányzatnak.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	39	0
2014	29	0
2015	23	0
2016	32	0
2017	28	0

Forrás: Telp, KSH Tstar

A helyi lakosok rászorultságtól függően lakásfenntartási támogatást igényelhetnek. Adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendeletet az önkormányzat.

f) eladósodottság

Erre vonatkozóan nem rendelkezik az önkormányzat adataival. Ennek ellenére tudomása van az önkormányzatnak arról, hogy a lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj, illetve

lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a települési lakhatási támogatás.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen és nem lakóövezetben nincsenek lakások.

A település egész területén a közműszolgáltatásokhoz és internethez való hozzáférés lehetősége adott. A településen vasúti közlekedés nem érhető el (szomszédos településről már igen), de az autóbuzsos közlekedés biztosított, megoldott a hét mindennapján, mindenki számára elérhető.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete (2017.évi adatok alapján)

Telepek, szegregátumok száma a településen:	1	
Telepi lakások száma a településen:	2017	23
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva	belterület	
A telep/ek megközelíthetősége:	fő útról megközelíthető	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szemételep, feldolgozó üzem stb.)	nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az önkormányzatnál szegregátum felmérés eddig nem készült.

Olesván jelen van azonban egy olyan településszegmens, amely a szociálisan hátrányos helyzetűek lakóhelye, leginkább ez az Akácfa utca. Mivel e térségben a település többi részéhez képest az árak töredékeért lehet telket vagy házat venni, ez a tény mindig a hasonló szociális helyzetűeket vonzza oda. Az itteni életkörülmények egy-két család kivételével elfogadhatónak mondhatóak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A szegregátumban élő családok életkorú megoszlásáról, iskolázottságukról nincs adat.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete – lakásállomány (2017. évi adat alapján)

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma	n.a	n.a	n.a	n.a.
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	n.a.	n.a	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregációval veszélyeztetett területek kimutatására kutatás, tanulmány, adatgyűjtés nem készült az önkormányzatnál.

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2002	n.a.	n.a.	n.a.
	2003	n.a.	n.a.	n.a.
	2014	n.a.	n.a.	n.a.
	2015	n.a.	n.a.	n.a.
	2016	n.a.	n.a.	n.a.
	2017	n.a.	n.a.	n.a.
0-6-éves	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
7-14 éves	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
15-30 éves	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
31-45 éves	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
46-64 éves	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
65 < éves	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
munkanélküli	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Inaktív	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
eltartott	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
segélyezettek száma	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
hátrányos helyzetű gyermekek száma	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati adatok

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1997. évi CLIV. egészségügyi törvény célja:

„a) elősegíteni az egyén és ezáltal a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával,

b) hozzájárulni a társadalom tagjai esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során,

c) megteremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbitatlan maradjon,

d) meghatározni - a szolgáltatók jogállásától és az ellátások fedezetétől függetlenül - az egészségügyi szolgáltatások általános szakmai feltételeit, színvonalának garanciáit,

e) biztosítani az egészségügyi dolgozók és a szolgáltatást nyújtó intézmények védelmét jogaik és kötelezettségeik meghatározásával, valamint az egészségügyi szolgáltatás sajátos jellegéből fakadó garanciális jellegű intézkedésekkel,

f) lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését, a mindenkori népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.”

Az egészségügyi alapellátásról szóló CXXIII. törvény a települési önkormányzatok főbb feladat- és hatáskörei között kötelező feladatként határozza meg az egészségügyi

alapellátást, az egészségügyről szóló CLIV. törvény 153. §-a pedig a környezet- és település-egészségügyi feladatokat.

„5. § (1) A települési **önkormányzat** az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,

b) a fogorvosi alapellátásról,

c) az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,

d) a védőnői ellátásról, és

e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

(2) Az alapellátás nyújtását érintő jogviszony megváltoztatásáról szóló döntésének meghozatala során a települési **önkormányzat** kikéri az alapellátást végző orvos, illetve védőnő véleményét.”

„153. § (1) A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,

b)⁴⁹² biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,

c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát”

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 4501)
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tster

A települési önkormányzat képviselő testülete, a település lakosság számára tekintettel felnőttek és gyermekek részére egy egészségügyi alapellátási, vegyes körzetet alakított ki.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a házi orvos a vásárosnaményi, nyíregyházi, illetve a fehérgyarmati szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint betegszállító igényelhető. Ocsva Községben a házi orvosi hely betöltött, (jelenleg tartós helyettesítéssel) heti 1 alkalommal rendel a településen, a hét többi napján pedig a szomszédos településen a rendelési időben elérhető.

A szociális alapszolgáltatást (pl. a házi segítségnyújtást, étkeztetést) jelenleg más szolgáltatók által veszik igénybe a rászorulóknak. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmény (ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs. Az orvosi rendelő épülete akadálymentesített.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrés az egyetlen módszer, amely a daganatos betegségek korai diagnózisát lehetővé teszi. A szűrés a veszélyeztetett életkorban lévő, tünetmentes személyek időről-időre elvégzett vizsgálatát jelenti egy arra alkalmas módszerrel. A személyes meghíváson és követésen alapuló rákszűrési programok végrehajtása nemzetközi szakmai szervezetek ajánlásainak, irányelveinek figyelembe vételével történik.

Bizonyítottan hatásos szűrővizsgálati eljárások az emlőrák, a méhnyakrák és a vastagbélrák okozta halálozás mérséklésére állnak rendelkezésre.

- Emlőszűrés

Magyarországon az emlőrák okozta halálozás nőknél a daganatos megbetegedések között a tüdőrák után a második helyen áll. Évente több, mint 7.000 új megbetegedést regisztrálnak, többségüket előrehaladott klinikai stádiumban ismerik fel, és mintegy 2.400 nő életét követeli az emlőrák. A mellrák miatti halálesetek 30%-a megelőzhető, ha a szűrővizsgálaton a behívottak (kockázati csoportba tartozók) legalább 70%-a megjelenik.

Az emlőrák miatti halálozás a légszűrő-, hörgő-, tüdő daganat halálozás után a második leggyakoribb női daganatos halálok.

A magyar női lakosság emlőrák miatti halálozása nemzetközi összehasonlításban nagyon kedvezőtlen. Ez indokolta a szervezett emlőszűrés bevezetését 2002-ben. Jelenleg a járásban a 6. szűrési ciklus lezajlott.

A településen célzott korosztály számára két évente rendszeresen van mammográfiai szűrővizsgálat, melyet az érintettek igénybe is vesznek, a vizsgálatra történő szállítást az önkormányzat megoldja.

Sajnálatos, hogy a hosszú évtizedeken keresztül helybe érkező tüdőszűrő vizsgálatot évek óta egyre kevesebben veszik igénybe. Ezen vizsgálat igénybe vételével, pedig sok esetben megelőzhetőek lennének komolyabb betegségek.

A helyben működő óvodában a kötelező szűrővizsgálatok rendszeresen megtörténnek, illetve az iskolás korúak részére (Vásárosnamény város iskoláiban, gyermekvédelmi beszámolóban leírtak alapján) is megtörténnek a vizsgálatok.

- Méhnyak-szűrés

A méhnyakrák a nők daganatos halálozásában előkelő helyen áll. Hazánkban a betegség előfordulása, gyakorisága és mortalitása jóval magasabb, mint az európai átlag. Magyarországon évente kb. 500 nő hal meg méhnyak rák miatt. A veszélyeztetettek

elsősorban a 30-45 éves nők. A megbetegedés másik csúcsa 60 év körül van. A szervezett lakossági méhnyakrák szűrővizsgálattal (25-65 év közötti nők 3 évenkénti szűrése) a betegség okozta halálozás jelentősen csökkenthető lenne. A halálozás csökkentését jelentő, elvárt 70%-os megjelenési aránnyal szemben a megyében 2011. évben a szűrésre hívott nők mindössze 4,69%-a jelent meg, mely még így is meghaladja az országos szintet (1,5%). A tényleges átszűrtség ennél bizonyosan magasabb, mert a magánőgyógyászoknak a méhnyakszűrő tevékenység tekintetében nincs jelentési kötelezettsége, tehát a magán szektorban szűrt nők nem jelennek meg a szervezett szűrés adatai között. A nők jelentős része viszont a szűrés tekintetében a magánszektort veszi igénybe.

- Az iskoláskorúak megelőző jellegű ellátását az iskola-egészségügyi szolgálatok végzik. Az egészségi állapot vizsgálatokról adatszolgáltatási kötelezettségük meghatározott (index) évfolyamok esetében van.

Településünk demográfiai mutatói (előregedő népesség, természetes fogyás) a hazai népesedési folyamatokat tükrözi.

Olesva község lakosságának vezető halálozása jellemzően az EU-, és a hazai átlagtól kedvezőtlenebb mutatókkal írható le, melynek háttérben feltételezhetően a lakosság önpusztító életmódja és az országos átlagtól kedvezőtlenebb társadalmi-, gazdasági helyzet áll.

A rossz szociális és gazdasági státusz nem közvetlen okozója a kedvezőtlenebb egészségi állapotnak, hanem közvetett módon befolyásolja azt.

A fenti okok miatt nyilvánvaló, hogy az egészségi állapot kedvező változását csak összehangolt interszektoriális együttműködéssel lehet elérni.

Hazánkban – a fejlett országokhoz hasonlóan – a legnagyobb népegészségügyi problémát a krónikus nem fertőző betegségek (szív-, érrendszeri, daganatos, emésztőszervi, külső okok miatt bekövetkezett) jelentik. A kutatások és a nagy nemzetközi népegészségügyi programok rámutattak arra, hogy a krónikus nem fertőző betegségek nagy része megelőzhető, illetve kialakulásuk időpontja későbbre halasztható.

Az elsődleges (primer) prevenció egészségi állapotra gyakorolt hatása általában hosszútávon okoz mérhető változást, de kutatások bizonyítják, hogy a táplálkozási szokások megváltoztatása és a fizikai aktivitás rendszeressé tétele már rövidtávon is látványos eredményeket hozhat. A helyes légzés fontosságára a figyelmet felhívni egyszerű, mégis igen gyors és látványos eredményre vezető feladat. Már kisgyermek korban el kellene kezdeni az elhízéssel kapcsolódó játékos oktatást, amihez feltétel a bölcsődei gondozók, az óvodapedagógusok bevonása. A program része lehetne később a pedagógusok kapcsolódása is. A lelki egyensúlyra való törekvés, az egyénre szabott stressz oldó programok minél több emberhez való elérése is fontos cél lehet. Az egészségtudatosság kialakulásához az egyén egészségére vonatkozó felelősségteljes hozzáállása szükséges. Megfelelő információk átadása lenne fontos gyakorlatilag korosztályokra felosztva óvodás kortól nyugdíjas korig terjedően. Információk hiányában az egyén felelőssége az egészségügyi helyzetében egyre jobban kirajzolódik és az egyénre szabott cselekvési terv felállítható, a folyamat megszervezhető.

Elengedhetetlenül fontos a szemléletváltás, az, hogy a lakosság felismerje, hogy az egészség érték és ennek az értéknek a megtartása, javítása érdekében nemcsak, hogy érdemes, de szükséges változtatni az életmódunkon.

Fontos a szemléletváltás az orvosok körében is, miszerint az egészséget erősítő tényezőkről nem beszélnek le a Híveket, betegeket. Információ hiányában tájékozódnak. Az orvosi

egyetemen a képzés a betegségekről, azok felismeréséről szólt és csak kevéssé az egészségről. Fontosnak tartom az egészségügyi dolgozók, az orvos kollégák bevonását a programokba.

A másodlagos prevenciónak, a betegségek korai felismerését célzó szűrővizsgálatoknak a halálozást csökkentő hatása rövidebb távon is érzékelhető. Fontos az emlőszűrésen való megjelenési arány fokozása. Az együttműködés jó példája, hogy az önkormányzat a szűrőállomásra utazáshoz a buszt továbbra is biztosítja.

A második leggyakoribb daganatos halálok a vastagbél, végbél daganat, ezért elengedhetetlenül fontos lenne, hogy a 2017-ben induló vastagbél daganatszűrő programhoz a háziorvosi praxis csatlakozzon és hatékonyan mozgósítsa szűrésre a körzetbe bejelentkezett pácienseit.

A lakosság egészségi állapotának javításához komplett egészségtudatos program szükséges.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáféréshez a településen nincs lehetőség.

A Vásárosnaményi Nevelési Tanácsadó biztosítja az oktatási intézményekhez kapcsolódó fejlesztő pedagógiai és pszichológiai tevékenységet, gyógytornát, illetve az általános iskola gyógypedagógusai. A szervi rehabilitáció a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház tevékenységi körében vásárosnaményi vagy fehérgyarmati főkötelepein vehetők igénybe.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben dietetikus szakember segítségével történik az oktatási intézmények diétáinak az élelmezése az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

Az önkormányzat saját konyhát nem üzemeltet, ezért az óvodában az étkeztetést a vásárosnaményi központi óvoda oldja meg. A szociális étkeztetést igénylők számára szintén Vásárosnaményből kerül biztosításra az étel.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportoláshoz való hozzáférés (kézi-, focilabda pálya) a helyi lehetőségek tekintetében a település minden lakója számára elérhető.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2012	33
2013	41
2014	26

2015	26
2016	38
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: alanyi jogon, normatív alapon. A közgyógyellátásra való jogosultság ezen formája 2013. január 1. napjától az illetékes járási hivataltól igényelhető. Települési gyógyszer-támogatás a helyi rendeletünk szabályai szerint igényelhető a rászorulóknak részére.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
2012	2	0	2
2013	2	0	2
2014	4	0	4
2015	5	0	5
2016	6	0	6
2017	n.a.	0	#ÉRTÉKI

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díj jogszabályi változás következtében szintén az illetékes járási hivataltól igényelhető 2013. január 1. napjától.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat (étkeztetés, házi segítségnyújtás) az önkormányzat mellett civil szervezetek is biztosítják a településen élők részére.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat az anyagi lehetőségeihez mérten igyekszik segíteni a rászorultakon. A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatás szabályairól szóló 7/2016. (XII. 11.) Ök. számú önkormányzati rendelet biztosít kedvezményt a 65 év feletti, egyszemélyes háztartásban élők számára a díj megfizetéséhez. A segélyszervezetek természetbeni adományait (amennyiben lehetőség adódik pályáztatja az önkormányzatnál:) rászorultsági alapon kapják a jogosultak.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi község bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Olesva Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42 § 1. pont és az 53 § (1)

bekezdés felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli. Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a képviselő-testület hivatala látja el. A képviselő-testület tagjainak száma 4 fő. A Képviselő-testület évente többször ülésezik. A képviselő-testület az ülés napirendjére tekintettel nyilvános-, zárt- és rendkívüli ülés tart. Évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. A nyilvános ülésre, a napirend érintettjei meghívást kapnak. A település lakossága a hirdetőtáblára kifüggesztett, a község honlapján közzétett meghívóból értesül az ülés időpontjáról, napirendjéről.

A településen működő horgászegyesület üléseit a helyi művelődési házban tartja meg.

Azon lakosok számára, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés a helyben működő könyvtárban heti 2 alkalommal délutánonként igénybe vehetik ezt a szolgáltatást. A helyi lakosok Olesva Község Honlapjáról tájékozódhatnak a település életét érintő kérdésekről, hírekről.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, azok kezelésére nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A település sportpályája mellett (TSZ iroda épületénél) különböző rendezvények lebonyolítása végett egy színpad megépítésére került sor, mely részben önkormányzati támogatással és lakossági összefogással valósult meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal:

Településünkön a 2011-es népszámlálás során 120 fő vallotta magát romának, azonban számuk vélhetően ettől magasabb (önkéntes, nyilatkozaton alapuló adat, több év eltelte miatt).

A településen élő roma családok nagy része az önkormányzati-, valamint családtámogatási ellátásokból biztosítják létfenntartásukhoz szükséges anyagiak jelentős részét, mivel állandó munkával közülük kevés rendelkezik.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, település-részekén, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkakeresési esélyeik többször alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális. Tapasztalataink szerint körükben a rizikófaktorok közül a dohányzás, a magas vérnyomás, valamint táplálkozási problémák, és a prevenció hiánya egyértelműen az egészségi állapotot befolyásoló tényezőnek bizonyulnak. Tapasztalataink szerint a romák nagy része az ingyenes egészségügyi ellátást sokkal ritkábban veszik igénybe.

A 2014. évi választás során településünkön RNÖ nem alakult meg.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás, általános iskolai végzettség, szakképesítés hiánya.	<ul style="list-style-type: none"> - tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetéről, - - Foglalkoztatási Osztályra történő irányítás, regisztrálásra történő rábeszélés a további ellátások lehetősége érdekében - felzárkóztató képzéshez való jutás lehetősége - képzési programokhoz juttatás (pl. cipész, pék) az elhelyezkedés esélyének növelése érdekében
Hivatalos ügyek intézésének nehézségei.	<ul style="list-style-type: none"> - a Polgármesteri Hivatalban történő segítségadás, tanácsadás, hivatalos papírok kitöltésében segédkezés, - szociális munkát végzők részéről tanácsadás, felvilágosítás a rászorulóknak
Az eladósodás mértéke jelentős egyes családoknál	<ul style="list-style-type: none"> - figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakásfenntartási támogatás igénybevételeének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében), - figyelemfelhívás különböző hitelek felvétele ügyében
Elhanyagolt, alkoholproblémával küzdő, illetve önhibájukon kívül szerény körülmények között élők rendszeres meleg étkezésének hiánya	<ul style="list-style-type: none"> - szociális étkeztetés igénybevételeére történő bevonás „a szociális gondozók feltérképezik a rászorulókat, elintézik kérésüket
Esetenként kialakuló bevásárlási nehézség pénzügyi miatt	<ul style="list-style-type: none"> - EU-s élelmiszer sejtévesomagokra kiírt

A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	pályázatok figyelése, pályázás, sikeres pályázat esetén élelmiszeresomag osztás
	<ul style="list-style-type: none"> - Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, - Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkahelyek teremtése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Gyermekek tekinthető a 18. életévét be nem töltött kiskorú.

Az Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Településünkéről Vásárosnamény városban járnak a közoktatási intézményekbe a gyerekek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

A Gyvt. 14. §-a szerint: „ a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét

- pénzügyi, természetbeni és
- személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások,
- gyermekvédelmi szakellátások,
- a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- otthonteremtési támogatás.

Személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
  - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: 2016. január 1. napjától bevezetett ellátási forma,
  - Család- és Gyermekjóléti Központ: 2016. január 1. napjától bevezetett ellátási forma
- gyermekek napközbeni ellátása
  - bölcsőde,
- gyermekek átmeneti gondozása.

Személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- Otthont nyújtó ellátás,
- Utógondozói ellátása,
- Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- védelembevétel,
- családba fogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbevétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézet nevelésre utalt, illetve letartóztatásba helyezett fiatalok javítóintézeti ellátása.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 94. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a települési önkormányzat feladata:

- a gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése,
- a területén lakó gyermekek ellátásának szervezése.

A Gyvt. az alapelvek között rögzíti, hogy a hatósági gyermekvédelmet minden esetben meg kell előznie valamennyi rászoruló gyermekre kiterjedő ellátórendszer működtetésének, amelynek igénybevétele önkéntes.

Garanciális jelentősége van azon gyermeki jog érvényesülésének, mely szerint kizárólag csak anyagi okból ne lehessen gyermeket a családjától elválasztani.

A gyermekek védelmét pénzbeli és természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Olesva Község demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A község állandó lakosainak száma 2017. december 31-jei állapot szerint: 764 fő

A népesség kor szerinti megoszlása 2017-ben:

- **0 – 18 éves korúak száma összesen : 199 fő** (Ebből a 14. év alattiak száma: 162 fő.)
- 19 – 62 éves korúak száma: 436 fő
- 62 év felettiek száma: 129 fő

1. Olesva Község demográfiai mutatói

A község lakónépessége 2017. december 31-jei állapot szerint: 713 fő
- állandó lakosok száma: 764 fő

A népesség kor szerinti megoszlása 2017. évben:

- 0 – 3 éves korúak: 55 fő
  - 3– 6 éves korúak: 35 fő
  - 6 – 14 éves korúak: 72 fő
  - 14 – 18 éves korúak: 37 fő
-
- **0 – 18. éves korúak száma összesen : 199 fő**
  - 19 – 62. éves korúak: 436 fő
  - 62. évet betöltöttek: 129 fő
  -

Olesva községben a fiatalkorúak (0-18. évesek) száma a nyugdíjas korosztály számát lényegesen meghaladja, ami a közeljövőre vonatkoztatva, a munkahelyvállalás szempontjából kedvező lehet, amennyiben elegendő számú munkahely teremthető. Ellenkező esetben a munkanélküliek számának növekedésével kell számolni.

A születések számának alakulása 1998-tól :

Év:	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Szül.	10	8	10	4	9	8	5	9	10	6
Év:	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Szül.	10	13	6	8	12	12	16	11	14	14

A demográfiai mutatók 1998-tól vizsgálva – községi szinten – hullámzó görbét mutatnak, a legmagasabb születésszám 2014-ben, illetve 2016-2017-ben, a legalacsonyabb 2001-ben volt.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A Gyvt. 5. § n) pontja szerint: „ a veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.”

A Gyvt. értelmében:

68. § (1)” Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben is mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

(2) A gyámhatóság – a gyermekjóléti központ javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá

a) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértési tényállást megvalósító gyermeket és a szabálysértést elkövetett fiatalkorút,

b) a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket,

c) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a büncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalkorút”.

A védelembe vételt elrendelő határozat végelegessé válásától számított tizenöt napon belül a család és gyermekjóléti központ esettanulmányt készít a gyermekre/ fiatalkorúra vonatkozóan egyéni gondozási- nevelési tervet készít. A gyámhatóság hivatalból évente, kérelemre bármikor felülvizsgálja a védelembe vétel indokoltságát. A védelembe vétel a szülő felügyeleti jogát nem érinti.

Településünkön a veszélyeztetett gyermekek száma a vizsgált időszakban inkább emelkedő (2015. év kivételével, amikor csökkenés volt tapasztalható) számot mutat.

A védelembe vett kiskorúak esetében megállapítható a 2013-2016 között szinte azonos számú volt a védelembe vettek száma, azonban 2017. évben nagy számban megnövekedett.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	1	11
2014	1	13
2015	2	10
2016	1	19
2017	9	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete szintén működteti gyermekek átmeneti gondozását ellátó intézményt, NYITÓTT- Ház Anya- Gyermekek Segítőotthon (székhelye: 4481 Nyíregyháza- Sóstóhegy Aranykalász sor 54., a továbbiakban: Intézmény) néven. Az Intézmény 30 férőhelyen biztosítja az ellátást, megfelelő körülményt biztosítva a rászorulóik részére. A szolgáltatás biztosításáért, a gyermekek átmeneti ellátásáért rendszeres fenntartási hozzájárulást nem kér, kizárólag az ellátás igénybevételekor számolja fel az ellátás költségét, a megfizetendő térítési díjat.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A Gyvt. szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- a természetbeni támogatásnak,
- a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése értelmében: „ A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145 %-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,

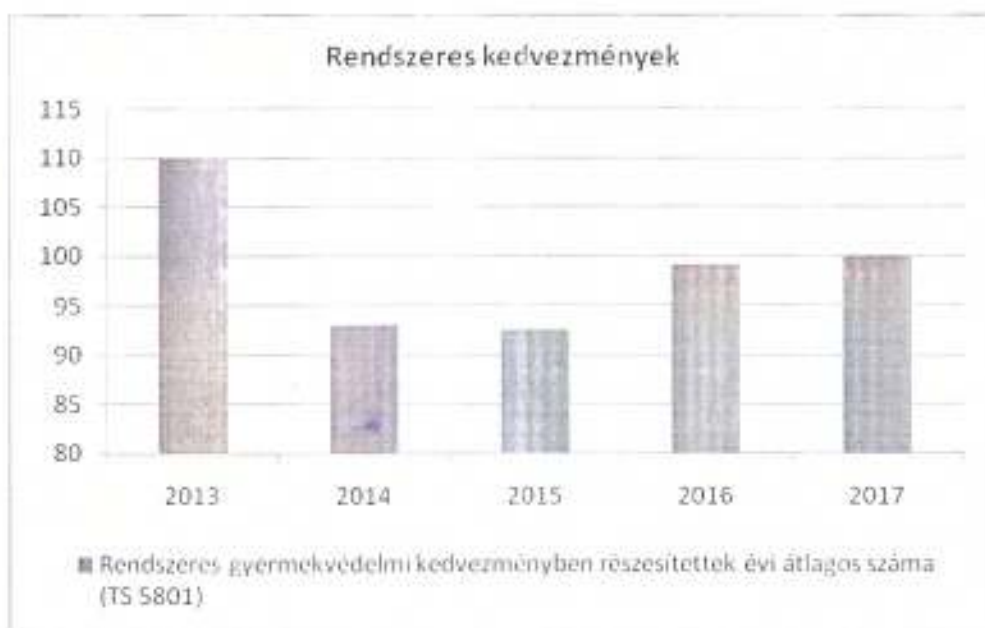
feltéve, hogy az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a meghatározott értéket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak évi két alkalommal, természetbeni támogatásként Erzsébet-utalványban részesülnek, mely fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására használható fel.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	110
2014	93
2015	93
2016	99
2017	100

Forrás: TELR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A Gyvt. a következőképpen határozza meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetet:

67/A. §. (1) **Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:**

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony végzettséggel rendelkezik;

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy;

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregáriumok nyilvántartott lakókörnyezetben, vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

(2) **Halmozottan hátrányos helyzetű**

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a) – c) pontjában meghatározott körülmények közül legalább kető fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

Olesva községben az adott időszakban a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma emelkedő tendenciát mutat. Az óvodában minden gyermek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű volt a 2018. évi októberi statisztika alapján, de már az ezt megelőző évben is.

Év	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2013	0	9
2014	1	44
2015	12	35
2016	43	34
2017	61	18

c) Gyermekek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fenáll

pénzbeli támogatást folyósít.

A pénzbeli támogatás folyósításának tovább feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. (Gyvt. 20/C. § (1), (2) bekezdés).

Év	Támogatásban részesülő gyermekek száma		Támogatásra felhasznált összeg	
	Június	December	Június	December
2013.	12	12	160.000	130.000
2014.	12	11	120.000	130.000
2015.	12	0	180.000	0

Forrás: Önkormányzati adat

Az óvodáztatási támogatás 2015. évben központilag megszűnt, decemberi kifizetésre már nem került sor.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A Gyvt. értelmében az intézményi gyermekétkeztetést ingyenes kell biztosítani:

- a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
    - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
    - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
    - olyan családban él, amelyben a szülőnyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruulékka csökkentett összegének 130 %-át vagy
  - nevelésbe vették;
  - az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
    - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
    - nevelésbe vették;
  - azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el.
  - az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
    - nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50 %-os normatív kedvezményével kell biztosítani:

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A települési önkormányzat a szűriidei gyermekétkeztetés keretében a szűiő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztetést

- a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
- továbbá gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

- a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- az előző pont alá nem tartozó gyermekek számára
- a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Az iskolában ingyenes étkezők és az 50 %-os mértékű kedvezményrel étkezők számáról jelenleg információnk nincs.

A szünidei gyermekétkeztetést 2016-tól biztosít az önkormányzat, melyben 2016-ban tavaszi szünetben: 51 fő, nyári szünetben: 53 fő, őszi szünetben: 62 fő, téli szünetben: 69 fő, míg 2017-ben tavaszi szünetben: 51 fő, nyári szünetben: 53 fő, őszi szünetben: 62 fő, téli szünetben: 69 fő részesült.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkeztetésben részesülők száma óvoda	Ingyenes étkeztetésben részesülők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-12. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	20	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2014	18	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2015	20	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2016	19	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	65
2017	24	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	65

Forrás: TefR, KSH Tefar, Önkormányzati adatok

Ingyenes tankönyvellátásban részesített gyermekek számáról nem áll rendelkezésre adat, mivel nem tudott az iskola ezen a téren adatot szolgáltatni. Szintén nem áll az iskoláknak rendelkezésre adat az ingyenes étkeztetésben részesülő személyekről, mivel a nyilvántartásuk együtt van vezetve a székhely szerinti település gyerekeivel. Számszaki információ nincs az ingyenes étkezők és az ingyenes tankönyvellátásban részesült gyermekekről, azonban következtetni tudunk arra a gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági adatai alapján magas számban igénybe tudják ezen jogosultsági formát venni. A településen működő Platán óvodában az ingyenes étkezők száma a tényleges beiratkozott létszámhoz viszonyítva 100 %-os mértékű. Az óvodáztatási támogatásban részesített gyermekek száma a ténylegesen beiratott gyermekek létszámához viszonyítva nem volt magas, mivel a gyermekek valamely szülője 8 általánostól

magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik, de ez az ellátási forma kivezetésre került. A nyári gyermekétkeztetés jogszabályi feltétele 2011-ben lényegesen megváltozott az előző évekhez viszonyítva, mivel az önkormányzatnak már saját forrásból is hozzá kellett volna járulni a nyári étkeztetés költségeihez, ezért 2011-től-2014-ig a településen nem került sor a gyermekek nyári gyermekétkeztetésére. A költségviseléshez az önkormányzat saját erejéből forrást biztosítani nem tudott, ezért nem nyújtott be pályázatot.

2015. évben már központosítva rendelkezésre állt forrás, így nyáron 50 fő gyermek étkeztetésére került sor, 43 napon keresztül, nap egyszeri meleg étel biztosításával 946.000 Ft összegben.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Olesván nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek, így anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő pedagógiai programra sincs szükség.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A község infrastrukturális szempontból egyöntetű, mindenhol elérhetőek a közszolgáltatások, a település minden része jól megközelíthető. Olesva Község Önkormányzata mindent megtesz azért, hogy az itt élő gyermekek számára az esélyt egyformán biztosítsa. Az iskolába járó gyerekek részére biztosított az iskolai könyvtár, illetve mindenki számára biztosítják az informatika alapjainak elsajátítását, minden általános iskolai tanuló nyelvoktatásban részesül. A szabadidő hatékony eltöltése érdekében sok sport és kulturális tevékenységet, szakkört kínálnak az intézmények. A település minden erejével törekszik arra, hogy a szegregációt megakadályozza a település minden részén. Mindezek ellenére szükséges, hogy a településen a jövőben készüljön arra vonatkozó kutatás, hogy mely településrészek sorolhatóak a szegregátum kategóriájába, melyek veszélyeztetettek ezzel, és milyen eszközökkel lehet a szegregátumban élők esélyeit növelni, a szegregáció okozta problémákat csökkenteni.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzatok feladata. Ennek értelmében az egészségügyről szóló 2015. évi törvény ide vonatkozó §-a értelmében az önkormányzat gondoskodik

**a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
a fogorvosi alapellátásról,
az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
a védőnői ellátásról,
az iskola-egészségügyi ellátásról.**

A településen külön házi gyermekorvosi körzet nincs, de a közeli városban van házi gyermekorvos, tehát a szülőknek a lehetőség adott, hogy gyermekük részére a szolgáltatást itt vegyék igénybe. Az önkormányzatnak azonban ezen szolgáltatások igénybevételének számáról adatai nincsenek.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	1	64
2014	1	73
2015	1	49
2016	1	83
2017	1	85

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A Védőnői Szolgálat, és az iskola-egészségügyi ellátás a MEP által finanszírozott közszolgáltatás, a kötelező egészségbiztosítás ellátásáról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény és annak végrehajtásáról szóló, 217/1997.(XII.1.) Korm. Rendelet értelmében. Finanszírozásáról, a 43/1999.(III.3.) Korm. rendelet gondoskodik, ami az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól rendelkezik.

A védőnői tevékenység szakmai felügyeletét, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya végzi. A védőnői tanácsadó helyiségekre és iskola orvosi szobákra vonatkozó működési engedélyek kiadása is az intézet hatásköre. Olesván a tanácsadó szoba végleges működési engedéllyel rendelkezik.

Az önkormányzat a védőnői szolgálatot a Vásárosnaményi Védőnői Szolgálat által látja el, mely álláshely évek óta betöltött. A védőnő kéthetente, az orvosi rendelő épületében kialakított védőnői szobában látja el a kisbabákat, tanácsaival segíti a kismamákat, és

anyukákat, illetve a házi orvos is részt vesz a tanácsadásokon. A védőnő továbbá otthonukban is felkeresi a családokat, figyelemmel kísérve a gyermekek egészségi állapotát, életkörülményeit. A védőnő három települést lát el. Olesva, Vitka település, illetve Perényi tanya. A védőnői feladatellátás körébe 0-6 éves korosztályig folyik területi gondozás. A településen általános iskola nem működik. Az iskoláskorú gyerekek esetében a védőnői feladatokat az iskolában ugyanez a védőnő látja el.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	9435	0	1591	0
2014	0	9364	0	1607	0
2015	0	11102	0	1561	0
2016	0	11816	0	1918	0
2017	0	11255	0	1586	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A házi gyermekorvosi teendőket a felnőttek és gyermekek részére szervezett, vegyes körzetű házi orvosi szolgálat látja el. Az önkormányzat házi gyermekorvosi praxist nem működtet. A házi orvos heti egy alkalommal rendel a településen. A fenti táblázat adatából kitűnik, hogy az ellátott esetek száma a településen igen magas, az utóbbi években emelkedő. Az orvos által felírt gyógyszereket Vásárosnamény város gyógyszerházaiban kiválthatják a betegek.

A hét többi napján a helyi lakosok a szomszédos településen kereshetik fel az orvost. A felmerülő problémákkal kapcsolatosan a betegek megfelelő szakrendelésekre kerülnek beutalásra.

c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktató) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Súlyosan beteg és fogyatékos gyerekek száma 1 fő, betegségének, fogyatékosága mértékének megfelelő szakintézményi ellátásban részesül.

Vásárosnamény városban a BÉREGTŐT által működtetett Biztos Kezdet program, a Nevelési Tanácsadó korai fejlesztési tevékenységei nyújtják a lehetőségeket.

Olasva településen bölcsőde nincs, a közeli városban működik a bölcsőde. A településen élő anyák részéről már többen vették igénybe a bölcsődéi elhelyezést, mivel a gyermek 3. életévének betöltése előtt visszamentek munkahelyükre. Helyi adat alapján a kisgyermekes anyukák zöme munkahellyel nem rendelkezik, így gyermekük gondozását, nevelését többségében biztosítani tudják, így ezen gyermekek napközbeni ellátása biztosítva van, esetükben nem merült fel a bölcsődéi igény gyermekük részére. Családi napközi a településen nem működik.

d) gyermekjóléti alapellátás

Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás:

A Vásárosnaményi Kistérség Gyermekjóléti Szolgálat 2008. április 1-jétől a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás által alapított (BEREGTÖT) Beregi Többcélú Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda szervezeti keretében – önálló szakmai egységként – működik. A fenntartó székhelye: 4800. Vásárosnamény, Tamási Áron utca 1. A településen a gyermekjóléti szolgálat feladatait egy családgondozó látja el. Az eltelt időszak alatt megismerkedett a családokkal, azok problémáival. Jó és szoros kapcsolatot ápol a jegyzővel, családokkal és az oktatási intézményekkel.

e) gyermekvédelem

Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a települési önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket. (Ezen feladatkör 2013 január 1.-től a járási hivatalok feladata.)

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogató segítséget nyújt a rendkívüli települési támogatási forma igénybevételi lehetőségével, melyet a képviselő-testület átruházott a polgármester hatáskörébe. Így a súlyos, azonnal döntést igénylő problémák esetében lehetőség nyílik az azonnali, soron kívüli intézkedésre, döntéshozatalra. Fentiekon túlmenően a krízishelyzetben a rászorulókat a gyermekjóléti jelzőrendszer tagjaihoz fordulhatnak, akik rendelkeznek ismeretekkel és feladatkörrel a megfelelő lépések megtételéhez.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős tevékenységhez való hozzáférés a sportpályán biztosított (foci, kézilabda). Egyéb sporttevékenységre az iskolákban van lehetőség. Az óvodában külön tornaszoba nincs, az óvodai testnevelés a foglalkoztatásban folyik. A szabadidős és szünidős programokon a település minden gyermeke – érdeklődési körének megfelelően – részt vehet a Könyvtárban megszervezésre kerülő foglalkozásokon. Ilyen pl: olvasódelután, gyöngyfüzés, társasjáték, stb. A 2015. évben létesített játszótér a kisgyermekes családok részére biztosít megfelelő szabadidő eltöltést, kikapcsolódást kulturált, biztonságos körülmények között.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az óvodában az étkeztetést a vásárosnaményi központi óvoda konyhája oldja meg, mivel a településen konyha nem működik, az iskolába járó gyerekek részére biztosított az intézményi gyermekétkeztetés. Az önkormányzat – Gyvt. 21/C. §-ában – foglaltaknak megfelelően – 2017. évben is a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos gyermekek részére a nevelési és tanítási szünetekben is biztosított a gyermekétkeztetést.

Ingyenes tankönyvellátást a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint az emelt összegű családi pótlékban részesülők kapnak.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Településünkön hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatt jelzés nem érkezett. Minden ügyfél egyforma bánásmódban részesül.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

2017-ben karácsonyra a Magyar Vöröskereszt Vásárosnaményi Szervezete három rászoruló család részére tudott tartós élelmiszer csomagot biztosítani. Az önkormányzat minden olesvai lakos részére december hónapban 4.000 Ft/fő támogatást biztosított.

A Mindengyerekek Lakjon Jól Alapítvány által már több éven keresztül a gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok részére tavasszal vetőmag került biztosításra, mely fedezte a családok részére az éves szükségleteiket a konyhakerti növényekből, valamint a vetőburgonyából.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermek/gyerekek, valamint fogyatékos/okkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen az óvodai feladatellátás társulási formában működik évek óta, a településen iskola egyáltalán nem működik, a gyerekek a szomszédos településre járnak iskolába.

Az óvodai nevelés helyben egy vegyes csoportban működik, a Vásárosnaményi Játékország Óvodái Hétszínvirág Óvoda tagintézményeként a Platán Tagóvodában, egy óvodai csoporttal és 25 férőhellyel. Az óvoda kapacitása az igényeknek megfelelő. Azonban néhány gyerek a környező településekre jár óvodába, mivel a szülők ott dolgoznak.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2803)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beiratott gyermek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai nevelésben (TS 2501)
2012	22	1	25	1	19	0
2013	20	1	25	1	20	20
2014	18	1	25	1	20	18
2015	20	1	25	1	20	20
2016	20	1	25	1	20	20
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TELR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az adott időszakot vizsgálva látható, hogy az óvodába beiratkozott gyerekek száma nem éri el, a teljes óvodai férőhely számot. Az óvodai férőhely bővítése nem indokolt.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Platán Óvoda	beiratott hátrányos helyzetű gyermek létszáma	az intézménybe beiratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermek száma	beiratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermek létszáma	az intézménybe beiratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma
Csoport I	20	0	20	4	0	4
Összesen	20	0	20	4	0	4
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	3	0	3	1	0	1
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped.	0	0	0	0	0	0

szakszolgálat véleménnyel)						
-------------------------------	--	--	--	--	--	--

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodában hátrányos megkülönböztetésre nem került sor, az intézmény egy vegyes csoporttal működik. Helyhiány miatt egyetlen gyermek sem volt elutasítva. 2017. évben az óvodába beiratott gyermekek mindegyike hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű volt.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma (helyben)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hónap (székhely nyitva tart)	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvoda gyógypedagógust, pszichológust nem foglalkoztat.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén nincs, az intézmények között és az egyes intézményekben belüli szegregációs jelenségről eddig az önkormányzat felé nem történt bejelentés.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

Plátán Tagóvoda 2017/2018 tanév	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beiratott gyermekek létszáma	0	8	4	7	1	24
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	2	1	0	0	3
Az intézménybe beiratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beiratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	4	5	4	3	0	16
A beiratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	2	1	1	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.6.a. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek össz-létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak össz-létszámához viszonyítva (%)
Körzet 1	250	104	50
Körzet 2	50	34	22
Körzet 3	49	32	5
Körzet 4	35	26	15
Körzet 5	17	16	11
Körzet 6	18	17	11
Összesen	419	229	114

Forrás: Önkormányzati adatok

A településen az óvodánk a Vásárosnaményi Játékszág Óvodái Hétszínvirág Óvoda tagintézményeként működik.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településünkön általános iskola **nem működik**, a szomszédos településekre (Vásárosnamény- Vítikai városrész) iskoláiba járnak a gyerekek.

Az oktatás feltételeiben az intézmények között nincs jelentős különbség. Az intézmény fenntartója mindent megtesz azért, hogy az esélyt mindenki számára egyformán biztosítsa. Minden iskola rendelkezik könyvtárral, mindenki számára biztosítják az informatika alapjainak elsajátítását, minden általános iskolai tanuló nyelvoktatásban részesül. A szabadidő hatékony eltöltése érdekében sok sport és kulturális tevékenységet, szakkört kínálnak az intézmények, a napközit és tanulószobát igénybevevők száma is jónak mondható az olcsvai gyerekek tekintetében. Az iskolák korábban az önkormányzati fenntartásban működtek, azonban ezeket a feladatokat már a KLIK látja el. A feltételek és az oktatás minősége a fenntartói változás következtében nem változott.

4.4.7. számú táblázat – Vásárosnaményi Általános iskola adatai

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI (székhely intézmény)	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	
tanév							db
2013/2014	15	14	29	1	0	1	1
2014/2015	15	15	30	1	0	1	1
2015/2016	15	15	30	1	0	1	1
2016/2017	15	15	30	1	0	1	1
2017/2018	15	14	29	1	0	1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Általános iskolák adatai

4.4.8. számú táblázat – (Vitkai általános iskola) adatai

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	
2012/2013	1-1	1-1	2	0	0	0	1
2013/2014	1-1	1-1	2	0	0	0	1
2014/2015	1-1	1-1	2	0	0	0	1
2015/2016	1-1			0	0	0	1
2016/2017	1-1	1-1	2	0	0	0	1

Forrás: TelR, KSH Tstar, Általános iskolák adatai

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2010/2011	52/ 100
2011/2012	46/ 100
2012/2013	46/ 100
2013/2014	48/100
2015/2016	51/100

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok. Általános iskolák adatai

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hátránykompenzáló programokra vonatkozó adatokkal nem rendelkezik az önkormányzat, de a környékbeli településeken minden intézményben működik Intézményi Minőségirányítási Program, melynek keretében az iskolahasználók elégedettségének mérésével, a mérések kiértékelésével szabályozzák az iskolák tartalmi munkáját.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés, közlekedési szabálytalanságok	- szülő, iskola, környezet együttes odafigyelése, jelzőrendszer működtetése, felvilágosítás a helyi közéleti megbízottal közösen, prevenciós programok
gyermekek különböző anyagi helyzete.	- óvodai, iskolai környezetben

öltözködésbeli szegényesebb iskolában	különbségek megjelenés	(szerényebb- óvodában,	egymás elfogadtatása, gyermekek szintjén történő megérettéssel, neveléssel, - adományozások szervezése az oktatási intézmények bevonásával
hátrányos és gyermekek étkeztetése	halmozottan	hátrányos	- cél, hogy minden érintett gyermek vegye igénybe a kedvezményes étkeztetést, erről az elutasító szülőket meg kell győzni az oktatási intézmények pedagógusainak bevonásával
érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása			- a jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételcincik azonnali továbbítása az illetékesek felé (Gyermekjóléti-, Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé
elszegényedés jelei			- óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés, adományozások megszervezése, cserc-bere akciók szervezése
rendszeres étkezéshez jutás			- EU-s élelmiszer segélycsomagokra pályázat, segélycsomagok osztása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfikkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- szociális biztonság területén.

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2012	265	220	n.a.	n.a.	51	22
2013	266	226	n.a.	n.a.	66	33
2014	267	223	n.a.	n.a.	63	35
2015	262	224	n.a.	n.a.	69	33
2016	277	223	n.a.	n.a.	55	24
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	51	21

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A táblázat adatai arról adnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A foglalkoztatottak száma tekintetében adatforrás nem állt rendelkezésre. Helyi ismeret alapján azonban elmondható, hogy a foglalkoztatottak száma nem túl magas a településen.

A munkanélküliek körében a nők és a férfiak szívesen vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké. Ez talán a fizikai állóképesség miatt lehet így. Amennyiben egy munkakörre férfi és nő is jelentkezik, többnyire a férfi munkaejét részesítik előnyben. (Nem megy el GYES-re és nem ő marad otthon a beteg gyerekekkel.) Ezek nem hangosan kimondott vélemények, de azért érzékelhetőek. Nők számára helyben csak az Önkormányzat tud munkát biztosítani közfoglalkoztatás keretében.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Ezen a területen adatgyűjtés nem történt, azonban helyi ismeretünk alapján a lehetőségekhez mérten az érintett célcsoportot igyekszik részt venni különböző programokban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ezen a területen adatgyűjtés nem történt, azonban az önkormányzatnál, mint foglalkoztatónál, hátrányos megkülönböztetés nem éri a két nemet.

d) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségei

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettség	főiskola	egyetem
2012	33	20	44	1	22	22	1	0
2013	43	19	49	3	19	19	3	0
2014	33	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	24	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	24	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	21	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A táblázat alapján megállapítható, hogy igen magas a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű nők száma, elhelyezkedési esélyük a munkáltatóknál nagyon kevés. Számukra az önkormányzatnál történő foglalkoztatás, vagy az alkalmi munka lehetősége az egyetlen megoldás. A munkavállalás terén már jobb helyzetben vannak az általános iskolát, szakiskolát, érettségit elvégzett nők. Főiskolát, egyetemet végzettek elhelyezkedési esélyei jók, de sajnos nem a környezetünkben. Esetükben is előfordul, hogy kezdetben nem a végzettségüknek megfelelő munkakörben tudnak elhelyezkedni, vagy az adott munkakörhöz túlképzettek. Igaz, hogy 2014-2017. évre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat arról, hogy hány fő nem rendelkezett 8 általános iskolai végzettséggel, azonban helyi szintű információ alapján tudjuk, hogy még mindig magas az 8. osztályt el nem végzők aránya.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődei száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2013	39	0	0	0	0	0	0
2014	48	0	0	0	0	0	0
2015	50	0	0	0	0	0	0
2016	50	0	0	0	0	0	0
2017	55	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Olesva településen bölcsőde, a településen családi napközi nincs. Vásárosnaményban kistérségi szinten működik bölcsőde.

A településen az óvodai nevelés biztosítása társulási formában történik, egy vegyes csoporttal. A férőhelyek száma nem haladja meg a valós igényeket, a 2018/2019. tanévben a csoport csaknem maximális létszámmal működik. Ennek egyik oka, hogy vannak olyan családok, akik a gyerekeiket a szomszédos település óvodáiba járatják, mivel ott dolgoznak. A program készítésének időpontjában óvodai létszámbővítésre igény nincs.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	1	29	64
2014	1	37	73
2015	1	39	79
2016	1	34	73
2017	1	36	72

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnő nem csak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama gyakorlati és lelki segítése is feladata, Szoros kapcsolatban áll a családokkal, rálátása van a gyermek családi körülményeire. Kapcsolatot tart a kisgyermekellátó intézményekkel, a házi orvossal és az óvodával, gyermekjóléti szolgálattal.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást, vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, és szigorúan fel kell lépni ellene. A gyermekjóléti jelzőrendszer tagjaihoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést tud tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik. A helyi információk alapján erre nincs szükség, illetve ilyen intézmény létrehozására az önkormányzatnak lehetősége nincs. Ennek ellenére a településünkön az elmúlt években egy-két hónap után visszajött élettársához. Az önkormányzat részéről a település vonzáskörzetéhez tartozó anyaothtonokról felmérés nem készült.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

	Képviselőtestületi tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2013	2	3	0	0	0	0
2014	3	2	0	0	0	0
2015	3	2	0	0	0	0
2016	2	3	0	0	0	0
2017	2	3	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A települési önkormányzati képviselők arányát tekintve az utóbbi választást követően a nemek aránya a nők nagyobb számában, arányban oszlott meg. A közéletben is elmondható, hogy a nők aktivitása magasabb, mint a férfiaké. A hivatalokban, oktatási-nevelési területen a férfiak száma alacsonyabb.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nagyarányú munkanélküliség	- közfoglalkoztatásba történő bevonás, önkéntes munkára való ösztönzés-ezzel kapcsolatos felvilágosítás, tájékoztatás megadása
eltitkolt családon belüli erőszak	- jelzőrendszer működtetése, felvilágosítás hova fordulhat az érintett segítségért, (Családsegítő, Rendőrség, ingyenes hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele)
általános iskolai végzettség, szakképzés hiánya	- önvédelmi oktatás szervezése - felzárkóztató képzéshez való jutás lehetősége - képzési programokhoz juttatás (pl. cipész, pék) az elhelyezkedés esélyének növelése érdekében
elszigetelődés megszüntetése	- a település közösségi munkára való ösztönzés a feleslegesség érzetének megszüntetésére)

6. Az idősök helyzete, csélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó saját jogú nyugellátás az őregségi nyugdíj. Őregségi teljes nyugdíjra az jogosult, aki a születési évének megfelelő őregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és legalább húsz év szolgálati idővel rendelkezik. Rehabilitációs járadék igénylésére egészségkárosodás esetén van lehetőség.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátások a következők:

- özvegyi
- árvaellátás
- szülői
- baleseti hozzátartozói nyugellátás
- özvegyi járadék

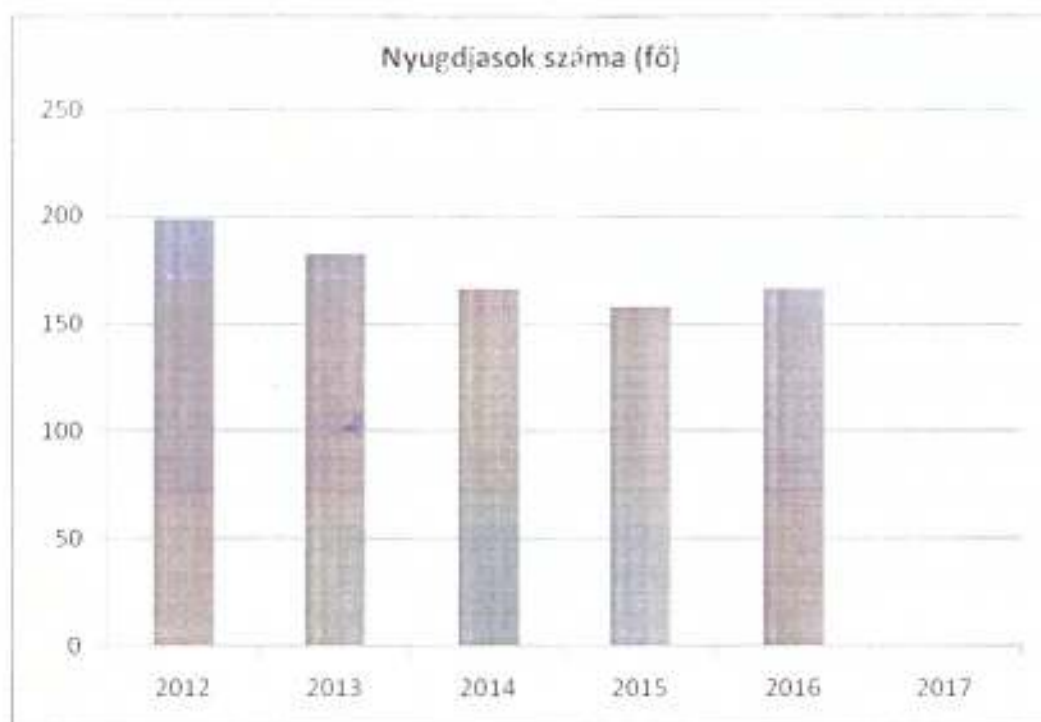
A szoc. tv. szerint az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Ezen ellátást az illetékes járási hivatalnál lehet előterjeszteni igényjogosultság esetén.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	83	115	198
2013	77	105	182
2014	72	94	166
2015	65	93	158
2016	63	103	166
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A település lakosságához viszonyítva magasnak mondható a nyugdíjasok létszáma, azonban ha adott időszakot értékeljük, akkor a nyugdíjasok számánál csökkenést állapíthatunk meg. Ennek egyik oka a nyugdíjkorhatár emelése is lehet, illetve az elhalálozás az időskorosztályból tevődik ki. Ha a település lakosság számához viszonyítjuk a nyugdíjasok számát azzal is magyarázható, hogy az utóbbi egy évtizedben a fiatalabb korosztály a jobb megélhetőség reményében a nagyobb városokba költözött, visszatelepülésükre nem lehet számolni.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év felettiek) foglalkoztatási mutatói a településen nagyon alacsonyak. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési esélye nagyon kevés, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. A korábbi években előfordult, hogy munkájukat elvesztő idősebb korosztály megélhetése biztosításaként a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, időskorúak járadékát vette igénybe.

A településen az idős, nyugdíjas emberek a vidéki életmóddal járó többletterhelés miatt örülnek, ha a ház körüli teendőket el tudják látni. Mindenki kertes házban lakik, ahol akad munka bőven.

b) tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny idősor (lehetőségek a településen - A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Önkormányzati	Munkügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2013	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatban felsorolt szervek ez irányban pályázatokat nem nyújtottak be, illetve igény sem merült fel az érintett korosztály részéről.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	99	11	11%	70	12	17%
2014	98	14	14%	60	13	22%
2015	102	13	12%	54	10	19%
2016	79	12	15%	37	10	27%
2017	72	10	13%	n.a.	n.a.	#ÉRTÉKI

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A településen nincs munkahely a fiatalok számára sem, így a nyugdíjasok foglalkoztatására sincs lehetőség. A tevékeny időszak, pl. élethosszig tartó tanulás sem jellemző. Sajnos amennyiben az idősebb korosztályhoz tartozó személyek elveszítik munkahelyüket, csekély esélyt kapnak a jövőben az újbóli elhelyezkedésre.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	94	n.a.	n.a.
2013	98	n.a.	n.a.
2014	106	n.a.	n.a.
2015	103	n.a.	n.a.
2016	103	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH, Tstar

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást. Az önkormányzat szociális rendelete, valamint a Társulási Megállapodásban foglaltak szerint az idősök számára biztosított a:

- szociális alapszolgáltatás:
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás

Az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális vagy mentális támogatásra szorulóknak szívesen veszik igénybe a szolgáltatásokat saját otthonukban (egyházi szolgáltatók). Nappali ellátásra nincs lehetőség, erre igény sem mutatkozik, az idősebb és betegesebb személyek szívesebben maradnak otthon.

Az időskorosztály tekintetében egyre nagyobb igény mutatkozik a szociális ellátásra (házi segítségnyújtás):

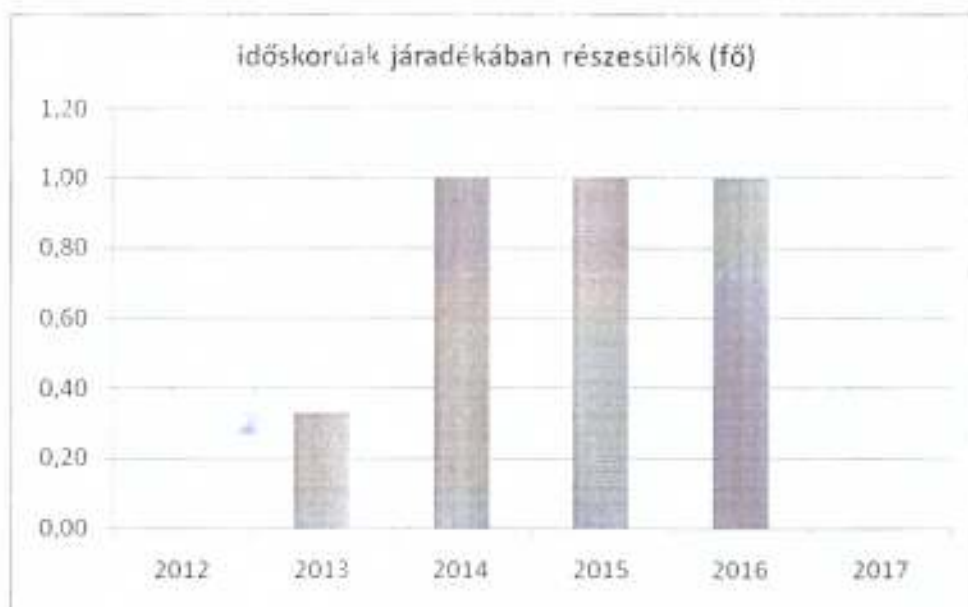
A szociális étkeztetés is népszerű. Az idősök kiszállítással veszik igénybe az ebédet, melyet vállalkozó (az ebédet előállító cég) szállítja ki az idősök részére.

A célcsoport az egészségügyi szakellátást helyben nem tudja igénybe venni, a legközelebbi szakrendelő Vásárosnaményban, vagy a távolabbi Fehérgyarmaton, illetve Mátészalkán van. Aki betegsége folytán, vagy mozgásában korlátozott, annak lehetősége van betegszállítót igényelni. Az önkormányzat intézményei akadálymentesítettek.

6.3.2. számú táblázat - Idősorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Idősorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	0,00
2013	0,33
2014	1,00
2015	1,00
2016	1,00
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a szociális törvény által megállapított ellátási forma, mely a megélhetést biztosító, jövedelemmel nem rendelkező idős korú személyek részére nyújtott támogatás. A településünkön nem jellemző ezen ellátási forma, mivel az irányadó nyugdíjkorhatárt betöltő emberek öregségi nyugdíjra szereztek jogosultságot. Ezen ellátási forma 2013. január 1.-től járási hivatali feladat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen nyugdíjas klub nem működik, illetve nincs olyan személy, vagy civilszervezet, amely az időseket összefogná, összetartaná, vagy programokat szervezne részükre. A nyugdíjasok zöme inkább az idősebb korosztályból kerül ki, koruknál, vagy egészségi állapotuknál fogva kevésbé igénylik a közösségi szolgáltatásokat, inkább igénylik a lakókörnyezetükbe vitt szolgáltatásokat.

c) idősek informatikai jártassága

A település időseire nem jellemző az informatikai jártasság, csodálkozással és hitetlenkedve szemlélik a fejlődést. Azonban a településen működő könyvtárban lehetőség nyílik heti két alkalommal ismerkedni a számítógéppel, internet használattal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen nem volt. Koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról és nehezen motiválhatók.

Az óvoda által szervezett karácsonyi ünnepségen időnként részt vesznek, főleg ha a családjukból lép fel valamelyik unoka.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az idősek szociális ellátása	- az alapszolgáltatások szélesebb körben történő igénybevételére ösztönzés
elmagányosodás megakadályozása	- gyerekekkel, nagycsaládosokkal kapcsolatépítés, közös program szervezése
az idősek korosztályába tartozók munkanélkülisége	- munkahelyek létesítéséhez tanácsadás, felvilágosítás, önkéntes munka vállalására felhívás
informatikai jártasság fejlesztése	- a könyvtárban rendelkezésre álló internetezési lehetőség kiaknázása
bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	- figyelemfelhívás és fokozottabb ellenőrzés a hatóság részéről

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

- a) **fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)**

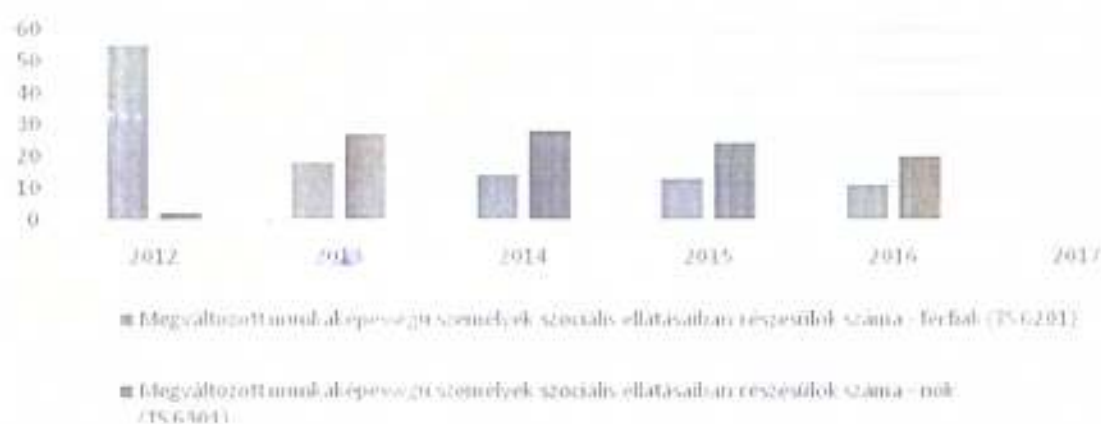
Fogyatékkal élő lakótársaink foglalkoztatására a településen nincs mód, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett-munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze. A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemeként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2012	55	2
2013	18	27
2014	14	28
2015	13	24
2016	11	20
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tistar

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

A településen minden megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személy ellátásban részesül.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén az önkormányzat felé bejelentés nem történt.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzübeli és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként amennyiben ennek szükségét érzik biztosítható

- szociális alapszolgáltatás,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás.

Ápolás, gondozásnyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személynek jog van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Az önkormányzat tulajdonában lévő hivatalok, intézmények, egészségügyi és kulturális létesítmények akadálymentesítettek. Parkolás nem okoz gondot,

mivel a parkolók közvetlen az intézmények előtt vannak. A mozgáskorlátozottak részére ugyan nincs külön parkoló kialakítva, mivel nem jellemző a túlszűfolttság.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A településen a kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nincs, a közeli városban van lehetőség különböző programokon, rendezvényeken való részvételre. Utazásukat egyénileg kell megoldani.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat és intézményei akadálymentesítettek, jelenleg ezekben az intézményekben mozgáskorlátozott személy nem dolgozik. A fogyatékkal élők részére biztosított az akadálymentes közlekedés.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A településen az utcák, járdák állapota megfelelő, kivéve a Vitkai utca egy részét ahol a járda felújításra szorul, melynek költségeit csak pályázati forrásból tudná az önkormányzat biztosítani. A járdákon a kerekesszékekkel történő közlekedés nem okoz problémát, a közintézmények, boltok előtt a parkolás megoldott, az intézmények akadálymentesítettek.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A településen nincs nappali ellátás, lakóotthon, gondozóház. Erre jelenleg nincs is igény, az érintettek ellátása családon, környezetben, illetve a szociális alapszolgáltatás keretén belül megoldott.

A településen autóbusz közlekedés biztosított, azonban ezt a közlekedési eszközt kerekesszékesek önállóan igénybe venni nem tudják, mivel az autóbuszok nem alacsony padlósak.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Önkormányzatunk csak a jogszabályokban előírt kompenzációkat tudja biztosítani.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
igény esetén foglalkoztatáshoz jutás	- megfelelő szakértelmű segítők igénybevétele
járdák biztonságossá tétele	- Vitkai utca egy részén lévő járdaszakasz felújítása, biztonságossá tétele
hivatalos ügyek intézésének nehézsége	- az önkormányzati dolgozók részéről segítségnyújtás, tanácsadás hivatalos ügyeik intézésben (nyomtatványok beszerzése, kitöltése)
önmaguk ellátása	- házi segítségnyújtás szélesebb körű igénybevétele
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	- Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A helyi önkormányzatnak, az oktatási intézménynek (óvoda), a községben élő kis- és mezőgazdasági vállalkozóknak, az egyház képviselőinek, a falu lakosságának, kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak közös érdeke és felelőssége, hogy Olesva a jövőben is még inkább élhető településsé váljon. Ennek érdekében összefogás szükséges a lakosság részéről. A településen egy civilszervezet működik:

- Olesva Horgászegyesület

mely szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget nyújt a horgászatot kedvelők számára.

Az önkormányzat lehetőségéhez mérten a korábbi években támogatta a horgászegyesületet, de az önkormányzat a költségvetésében már támogatást nem tud biztosítani az egyesület számára.

Minden év tavaszán az egyesület tagjai a part mentén nagytakarítást tartanak, ezzel is hozzájárulnak a lakókörnyezetük szebbé tételéhez. Az egyesület vezetősége korcsoportonként évente megrendezi a horgászversenyt, ahol jelképes díjak kerülnek átadásra.

A helyi óvoda, a képviselő testület a falu lakossága részére, gyerekek bevonásával karácsonyi ünnepséget szervez, amit a lakosok szívesen fogadnak.

A település vezetőségének az érdeke, hogy a lakosság részére még több szabadidős rendezvény kerüljön megszervezésre, ennek lehetőségét keresik. Céljuk egyébe kövacsolni a falut.

Munkahelyre ingázóknak a munkaidő mellett sok idejét elveszi az utazás, munka után a kertek, porták, otthonok rendben tartása is sok energiát igényel.

A településen roma nemzetiségű önkormányzat 2014. évben nem alakult meg. A kulturális és közösségi élet a Művelődési Házban folyik, melyben helyet kap a már említett civilszervezet is. A könyvtár nyújt még további kulturális, kikapcsolódási lehetőséget a lakosság, főként a gyermekek számára. Bábeladás, kisebb színelőadások, kézműves foglalkozásokkal színesítik a falu életét.

A templom mögötti területen a település gyermekei részére játszótér létesítésére került sor, melyet minden érintett korcsoport, szülői nagy örömmel fogadtak. A gyermekes családok, így szabadidejüket kulturált körülmények között, és a korcsoport részére kiépített gyerek játékok között tudják eltölteni.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Olesva Község Önkormányzat Képviselő-testülete, a Vásárosnaményi Közös Önkormányzati Hivatal Olesvai Állandó Kirendeltség dolgozói, az egyház, civil szervezet, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja. Helyi Esélyegyenlőségi Program a

az Olesvai Kirendeltségen bárki számára elérhető, a település honlapján olvasható és véleményezhető.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Olcsva Község Önkormányzat Képviselő-testülete a fentebb felsoroltak, civilszervezet, valamint a lakosság meghívása mellett, nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot. A RNÖ véleményeztetésére a készítéskor nincs lehetőség, mert nincs nemzetiségi önkormányzat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás, általános iskolai végzettség, szakképesítés hiánya.	<ul style="list-style-type: none"> - tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetéről, - - Munkaügyi Központba történő irányítás, regisztrálásra történő rábeszélés a további ellátások lehetősége érdekében - felzárkóztató képzéshez való jutás lehetősége - képzési programokhoz juttatás (pl. cipész, pék) az elhelyezkedés esélyének növelése érdekében
Hivatalos ügyek intézésének nehézségei.	<ul style="list-style-type: none"> - a Polgármesteri Hivatalban történő segítségadás, tanácsadás, hivatalos papírok kitöltésében segédkezés. - szociális munkái végzők részéről tanácsadás, felvilágosítás a rászorulóknak
Az eladósodás mértéke jelentős egyes családoknál	<ul style="list-style-type: none"> - figyelemfelhívás, tájékoztatás a települési támogatás igénybevételeinek lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése)

	<ul style="list-style-type: none"> - érdekeben), - figyelemfelhívás különböző hitelek felvétele ügyében
<p>Elhanyagolt, alkoholproblémával küzdő, illetve önhibájukon kívül szerény körülmények között élők rendszeres meleg étkezésének hiánya</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szociális étkeztetés igénybevételére történő bevonás ,a szociális gondozók feltérképezik a rászorulókat, elintézik kérelmüket
<p>Esetenként kialakuló bevásárlási nehézség pénzhiány miatt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - EU-s ételmisszer segélycsomagokra kiírt pályázatok figyelése, pályázás, sikeres pályázat esetén ételmisszercsomag osztás
<p>A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem esökken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, - Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkahelyek teremtése.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<p>drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés, közlekedési szabálytalanságok</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szülő, iskola, környezet együttes odafigyelése, jelzőrendszer működtetése, felvilágosítás a helyi körzeti megbízottal közösen, prevenciós programok
<p>gyermkek különböző anyagi helyzete, öltözködésbeli különbségek (szerényebb-szegényesebb megjelenés óvodában, iskolában)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - óvodai, iskolai környezetben egymás elfogadtatása, gyermekek szintjén történő megértetéssel, neveléssel, - adományozások szervezése az oktatási intézmények bevonásával
<p>hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek étkeztetése</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cél, hogy minden érintett gyermek vegye igénybe a kedvezményes étkeztetést, erről az elutasító szülőket meg kell győzni az oktatási intézmények pedagógusainak bevonásával
<p>érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - a jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezeti, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé

	(Gyermekjóléti-, Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé
elszegényedés jelei	- óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés, adományozások megszervezése, csere-bere akciók szervezése
rendszeres étkezéshez jutás	- EU-s élelmiszer segélycsomagokra pályázás, segélycsomagok osztása
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nagyarányú munkanélküliség	- közfoglalkoztatásba történő bevonás, önkéntes munkára való ösztönzés-ezzel kapcsolatos felvilágosítás, tájékoztatás megadása
eltitkolt családon belüli erőszak	- jelzőrendszer működtetése, felvilágosítás hova fordulhat az érintett segítségért, (Gyermekjóléti –és Családsegítő Szolgálat, Rendőrség, ingyenes hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele)
általános iskolai végzettség, szakképesítés hiánya	- önvédelmi oktatás szervezése - felzárkóztató képzéshez való jutás lehetősége - képzési programokhoz juttatás (pl. cipész, pék) az elhelyezkedés esélyének növelése érdekében
elszigetelődés megszüntetése	- a település közösségi munkára való ösztönzés a feleslegesség érzetének megszüntetésére)

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az idősek szociális ellátása	- az alapszolgáltatások szélesebb körben történő igénybevételére ösztönzés
elmagányosodás megelőzése	- gyerekekkel, nagycsaládosokkal

az idősök korosztályába tartozók munkanélkülisége	<ul style="list-style-type: none"> kapcsolatépítés, közös program szervezése munkahelyek létesítéséhez tanácsadás, felvilágosítás, önkéntes munka vállalására felhívás
informatikai jártasság fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> a könyvtárban rendelkezésre álló internetezési lehetőség kiaknázása
bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	<ul style="list-style-type: none"> figyelemfelhívás és fokozottabb ellenőrzés a hatóság részéről
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák igény esetén foglalkoztatáshoz jutás	<p>fejlesztési lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> megfelelő szakértelmű segítők igénybevétele
járdák biztonságossá tétele	<ul style="list-style-type: none"> Vitkai utca egy részén lévő járdaszakasz felújítása, biztonságossá tétele
hivatalos ügyek intézésének nehézsége	<ul style="list-style-type: none"> az önkormányzati dolgozók részéről segítségnyújtás, tanácsadás hivatalos ügyeik intézésben (nyomtatványok beszerzése, kitöltése)
önmaguk ellátása	<ul style="list-style-type: none"> házi segítségnyújtás szélesebb körű igénybevétele
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	<ul style="list-style-type: none"> Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási területek	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> Az aktívkorúak foglalkoztatásának bővítése Élethosszig tartó tanulás Az életminőség szinten tartása Étkezési biztosítása 	<p>Önkormányzat Foglalkoztatási Osztály</p>

Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Családi kötelek erősítése. 2. Étkezés biztosítása 3. Védelem, Prevenció 4. Szakemberek tájékoztatása 	Önkormányzat Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Nevelési Tanácsadó Oktatási intézmények Védőnői Szolgálat Gyámhatóság Körzeti megbízott
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tájékoztatás, jogi segítségnyújtás 2. Élethosszig való tanulás 3. Elszigetelődés megszüntetése 4. Védelem 	Önkormányzat Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Foglalkoztatási Osztály BEREGTÖT Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat Vásárosnaményi Városi Rendőrkapitányság
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Senki ne legyen áldozat! 2. Az idősek megfelelő tájékoztatása az őket érintő kérdésekben. 3. Aktív nyugdíjas évek. 	Önkormányzat Városi Rendőrkapitányság Helyi könyvtár
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az elszigeteltség csökkentése a fogyatékkal élők körében. 2. A fizikai akadályok megszüntetése. 3. Egészségmegőrzés 	Önkormányzat Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Vásárosnaményi Városi Rendőrkapitányság Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem érzik kirekesztettnek magukat. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőség szerint foglalkoztatáshoz, ezáltal szociális biztonsághoz jussanak.

Továbbra is kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi, lelki, érzelmi fejlődésének biztosítását. Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkori sajátosságaikból eredő speciális szükségleteinek a kielégítésére, a velük szemben történő szolidáris viselkedésre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a társadalmi szerepvállalás erősítését, az anya- és a családösszetartó szerep támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására, az elszigeteltség csökkentésére.

2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
intézkedés sorszáma	A.1. intézkedés címe, megnevezése	A helyzelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célra az országos stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalmát	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határidője	Az intézkedés eredményességét mérő mutatók(oka)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményességét fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	Az aktívkorúak foglalkoztatásánál a nők aránya - közfoglalkoztatási - tanácsadás, tájékoztatás - közfoglalkoztatási - képzésekről	Munkanélküliség E. társadalmi egyenlőtlenség F. foglalkoztatás hiánya G. juttatás és a foglalkoztatásban való megmaradás, általános iskolai végzettség, szakképesítés hiánya. A szegénység növekedése H. képzési lehetőségek hiánya I. a tartós munkanélküliség J. számuk nem csökken.	A foglalkoztatottak számának növekedése közfoglalkoztatottak aránya	---	Évente 6 vagy 8 órási foglalkoztatási programhoz bevonásukra kell a költségvetésben az önrészt, benyújtása a munkaadóval a kirendeltséghez	polgármester	2023.12.31.	Foglalkoztatottak száma	Önkormányzat költségvetése, személyi és tárgyi feltételek megteremtése	Pályázati forrásoktól függő
2.	Élethosszig tartó tanulás elősegítése: - képzés tanácsadás - szociális juttatás elősegítése	Munkanélküliség E. társadalmi egyenlőtlenség F. foglalkoztatás hiánya G. juttatás és a foglalkoztatásban való megmaradás H. képzési lehetőségek hiánya I. a tartós munkanélküliség J. számuk nem csökken.	Piacépes szaktudás megszerzése	---	Kapcsolatépítés a szakképzést szervező intézményekkel	Önkormányzat	2023.12.31.	A képzések és az elhelyezkedők arányának alakulása	Pályázati források, Önkormányzat költségvetése, személyi és tárgyi feltételek megteremtése	Pályázati forrásoktól függő

	Vezetettség és szakképzés hiánya		---		Onkormányzat	<u>2023.12.31.</u>	Támogatást igénybevevők számának növekedése	Állami és Onkormányzati források	Onkormányzati forrásból folytatatos
3.	Az életminőség szinten tartásának elősegítése: - támogatás	Az ellátásokhoz való hozzáférések felvilágosítás, Az elszegényedett családok eladósodottságának csökkentése,	---	További támogatási lehetőségek forrásainak keresése. Hitelesapdából való kijuttatás	Onkormányzat	<u>2023.12.31.</u>	Támogatást igénybevevők számának alakulása	Pályázati források Onkormányzati költségvetése, személyi és tárgyi felhítelek megteremtése	Források megléte esetén folytatatos
4.	Élekezési bizottság: - közéleti tevékenység támogatása - életmód-tervezési programok megvalósítása	Elhanyagolt, alkoholiszták, tinibűnözők, külső szexuális partnerek közötti előkezesés megelőzése érdekében	---	A részorulók tájékoztatása a kedvezményes élekezési bizottság	Onkormányzat	<u>2023.12.31.</u>	Támogatást igénybevevők számának alakulása	Pályázati források Onkormányzati költségvetése, személyi és tárgyi felhítelek megteremtése	Források megléte esetén folytatatos
B. A gyermek esélyegyenlősége									
1.	Családi kötelezettség erősítése.	Gyermekek különböző anyagi helyzetű, öltözködéshelyi különbségek (szertényesebb szegényesebb megjelölés) közötti iskolában	---	A részorulók szervezése az oktatási intézmények bevonásával	Oktatási, nevelési intézmények	<u>2023.12.31.</u>	Igénybevevők száma	Felajánlások, támogatások Onkormányzati költségvetése, személyi és tárgyi felhítelek megteremtése	Támogatásoktól függően folytatatos

		efszegyenyes jelei	A részvételi rendszer szervezeti keretrendszeres elérés biztosítása	--	A rizikók kijelölése a kezelt rendszer lehetőségeiről. Eu-s elmszer pályázatok figyeltése, nyer pályázat esetén elmszer rendszer	Jegyző	2023.12.31.	Támogatási igénybevével számának alakulása	Állami, önkormányzati források biztosítása	Támogatásokkal függően folyamatosan
2.	Lakásbiztosítások	hatályos és hatályon kívül helyezett gyermekjóléti elmszer rendszeres eléréséhez jutás	A részvételi rendszer szervezeti keretrendszeres elérés biztosítása	--	A rizikók kijelölése a kezelt rendszer lehetőségeiről. Eu-s elmszer pályázatok figyeltése, nyer pályázat esetén elmszer rendszer	Jegyző	2023.12.31.	Támogatási igénybevével számának alakulása	Állami, önkormányzati források biztosítása	Támogatásokkal függően folyamatosan
3.	Védőoltás, megelőzés	érzelmi, és testi állapotok előfordulása	Ne forduljon el az elmszerben részvételi rendszeres elérés biztosítása	Gyermekvédelmi törvény	A gyermekkel történő tájékoztatás jogáról, a jelrendszer hatékony működtetése	Jegyző	2023.12.31.	A jelrendszerhez beérkező esetek számának alakulása	Humán erőforrás biztosítása	Folyamatosan
4.	Szakemberek tájékoztatása	drogfogyasztás felbukkanása, fiatalok bűnelkövetés, közkezeletben szabálytalanság	Az oktatási intézmények dolgozóival vegyünk észre a gyermekek életkörülményeiben bekövetkező változásokat, és tegyék meg a szükséges lépéseket.	--	A gyermekkel történő tájékoztatás jogáról, a jelrendszer hatékony működtetése	Jegyző	2023.12.31.	Jelzések számának alakulása	Önkormányzati és egyéb – önkormányzati források bevonása	Folyamatosan
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Tájékoztató, jogi segítségnyújtás	nagyarányú munkanélküliségi ráta	A nők érdekvédelmi ökönyvén az ismereti, hivatalos,	Központi jogszabályok	Felvilágosítás és ingyenes jogi tanácsadás szervezése a gyermekekkel együtt élő nők részére.	Jegyző	2023.12.31.	A fórumokon, tanácsadásokon résztvevők száma	Civil szervezetek által biztosított humán erőforrás	Folyamatosan
2.	Élethosszig tartó tanulás	általános iskolai végzettség	Általános iskolai végzettség	--	Kapcsolatépítés a szakképzési	Önkormányzat	2023.12.31.	A képzések és az	Pályázati források	Folyamatosan

		szakképzési bírány	piacképes szaktudás megszerzése	---	szervező intézményekkel	Önkormányzat	<u>2012.12.31.</u>	A helyek arányának alakulása	Civil erőforrás bevonás	Folyamatosan	
3.	Elszigetelés megszüntetése	Az elszigetelten élő nőknek kapcsolatteremtési csoportot szervezésre vezetése beavatkozása kövés lebontása van	Az elszigetelten élő nőknek kapcsolatteremtési csoportot szervezésre vezetése beavatkozása kövés lebontása van	---	A település közösségi munkára való összhang	Önkormányzat	<u>2012.12.31.</u>	A kapcsolatteremtési csoportok szervezési alakulása	Civil erőforrás bevonás	Folyamatosan	
4.	Védelem	eltitkolt családon belüli erőszak	Ne forduljanak elő bántalmazások	---	A nők tájékoztatása, jelzőrendszer működtetése	Gyermekvédelem i. szolgálat	<u>2023.12.31.</u>	Kevesebb családon belüli erőszak	Humán erőforrás biztosítása	Folyamatosan	
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1.	Szállás megújítás átmozgatás	hírelkövetés szervezés leginkább veszélyeztetett korosztály	Az idősek ne voljanak áldozati közégtérben	---	Bánnegelőzési tájékoztatás, folyamatos felhívás az áldozati válság elkerülése érdekében.	Jegyző	<u>2023.12.31.</u>	Tájékoztató kialakítások, fórumok száma,	Humán erőforrás biztosítása	Folyamatosan	
2.	Az idősek megfelelő tájékoztatása az oktatási kérdésekben,	az idősek szociális ellátása az idősek korosztályba tartozók munkanélkülisége	A korosztály tájékoztatása javul.	---	Önkormányzat ügyműködésén, a házi segítségnyújtó csoport keretében az információk megfelelő átvitelére korosztály számára.	Jegyző	<u>2023.12.31.</u>	Esetszámok csökkenése.	Humán erőforrás biztosítása	Folyamatosan	
3.	Aktív nyugdíjas évek.	elmagányosodás megakadályozás n informatikai képesség fejlesztés	A nyugdíjasok aktivitása erősödik.	---	Fizikai, és szellemi aktivitások megőrzésére programok.	Jegyző	<u>2023.12.31.</u>	Könyvtárban lévő internet felhasználás növekedése	Humán erőforrás biztosítása.	Folyamatosan	

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

	1.	2.	3.	...	Fogals érvényesítése	Jegyző	2023.12.31.	Részvevők száma	Humán erőforrás biztosítása	Folyamatos
	<p>Az egészségügyi szolgáltatás nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>szociális szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>...</p>	<p>Foglalkoztatási lehetőségek biztosítása a fogyatékkal élők számára.</p>	<p>Jegyző</p>	<p>2023.12.31.</p>	<p>Részvevők száma</p>	<p>Humán erőforrás biztosítása</p>	<p>Folyamatos</p>
1.	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>...</p>	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>Jegyző</p>	<p>2023.12.31.</p>	<p>Akadály megszüntetés száma</p>	<p>Önkormányzati és pályázati források.</p>	<p>Pályázati támogatás követően fenntartható</p>
2.	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>...</p>	<p>Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának biztosítása a fogyatékkal élők körében.</p>	<p>Jegyző</p>	<p>2023.12.31.</p>	<p>A szűrőprogramok száma, Részvevő célcsoport személyek száma.</p>	<p>Humán erőforrás biztosítása</p>	<p>Folyamatos</p>

3. Megvalósulás

3.1 Megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az intézményei vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósításában vegyenek részt, illetve támogassák a megvalósítást.

Önkormányzatunk azt is kéri a fenti intézmények vezetőitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk részéről a célkitűzés az, hogy a programban szereplő célkitűzések megvalósuljanak.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy a HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 Megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Munkacsoportot hozunk létre, melynek vezetője a jegyző, tagja az önkormányzat HEP képzésen résztvevő képviselője.

A HEP Munkacsoport feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítik-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások szükség szerinti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Munkacsoport ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok, beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A véleményfórumálás lehetősége biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, a helyi esélyegyenlőségi programban érintettek, a felsorolt önkormányzati, hivatali és civil szervezetek előzetes véleményfórumálása.

A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, az önkormányzati hivatal épülete áll rendelkezésre. A befogadás és a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori jegyző felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Munkacsoport létrejöttének szervezése, működésének támogatása.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Munkacsoport tagjainak a bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat minden ponton megkapja a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Munkacsoport vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen,
- a HEP Munkacsoport összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és tagóvoda intézményének vezető helyettese

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

3.6 Érvényesülés, módosítás

A két évente előírt felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, úgy annak módosítása szükséges, illetve annak érdekében, hogy az maradéktalanul megvalósulhasson, javaslatot kell tenni a szükséges intézkedésekre.

4. Elfogadás módja és dátuma

Olesva Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Olesva Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 34/2018.(XII. 06.) önkormányzati számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Olesva, 2018. december 07.

Huszti József
polgármester

A HEP elkészítésében közreműködő szervezetek:

NÉV	Aláírás
Családsegítő-és Gyermekjóléti Szolgálat	
Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat	
Játékszág Óvodái tagintézménye	
Dr.Gerzon József házi orvos	